

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Український Народний Союз, видавець „Свободи“, святкує своє 125-річчя

Рік 127, ЧИСЛО 5, П'ЯТНИЦЯ, 31 СІЧНЯ 2020 РОКУ

1893

Vol. 127, No. 5, FRIDAY, JANUARY 31, 2020

\$2.00

Зеленський в Ізраїлі та Польщі вшанував жертви Голокосту

Президент України Володимир Зеленський з дружиною Оленою 24 січня відвідали Меморіальний комплекс „Яд Вашем“ у Єрусалимі. (Фото: Прес-служба Президента України)

23 січня, в Єрусалимі, відбувся П'ятий Всесвітній форум пам'яті жертв Голокосту. Президент України вагався, чи їхати на форум, адже заздалегідь було відомо, що йому не нададуть слова. Натомість було відомо, що промову матиме Президент Росії Володимир Путін.

У подібній ситуації Президент Польщі Анджей Дуда скасував заплановану візиту через те, що організатори не погодилися надати йому слово. А сидіти і просто слухати промову В. Путіна без змоги відповісти на потенційні звинувачення лідера Росії, керівник Польщі не захотів.

Останніми місяцями між Росією та Польщею виникли гострі історичні суперечки щодо ролі країн у початку Другої світової війни та через звинувачення В. Путіна у бік польських політиків 1930-их років в антисемітизмі.

Українські політики гостро розкритикували Володимира Зеленського за те, що він буде слухати В. Путіна і виступить своєю рідною „мовчазною масовкою“.

Проте 23 січня стало відомо, що делегація України знайшла спосіб не бути присутніми безпосередньо під час виступу В. Путіна. Президент та українська делегація вирішили передати свої місця у залі на час виступу світових лідерів, у тому числі В. Путіна, людям, які пережили Голокост.

Загалом у форумі брали участь

понад 50 світових лідерів, а разом з В. Путіним промови виголосили представники Франції, Великої Британії, США та Ізраїлю.

Президент України В. Зеленський разом з дружиною Оленою 24 січня відвідали Меморіальний комплекс „Яд Вашем“ у Єрусалимі та оглянули фотовиставку „Спалахи пам'яті“ на території комплексу.

На виставці, зокрема, представлені світліни, присвячені нацистській пропаганді, фотосвідчення, зроблені євреями під час Голокосту. Окрема експозиція присвячена історії звільнення в'язнів концтабору Авшвіц. „Це дуже важлива виставка для збереження пам'яті про страшну трагедію Голокосту“, – зазначив В. Зеленський.

Також президентське подружжя поклало квіти до ділянок монумента „Долина знищених громад“, присвячених пам'яті єврейських громад України та Польщі, частково або повністю знищених під час Голокосту.

27 січня під час робочої візиту до Республіки Польща Президент України В. Зеленський взяв участь у заходах, присвячених 75-й річниці визволення нацистського концтабору Авшвіц-Біркенау.

У Державному музеї концтабору виступали колишні бранці Авшвіца, котрі пережили страшні часи Голокосту. Вони ділилися спогадами та

(Закінчення на стор. 2)

Олег Сенцов виступив у Нью-Йорку

Тетяна Войтович

НЬЮ-ЙОРК. – 25 січня заля Українського Народного Дому, коли до Нью-Йорку приїхав український режисер та колишній політв'язень Кремля Олег Сенцов, була заповнена. За п'ять років у російській в'язниці з призначених 20-ти, згідно з „вироком“ російського суду, історія кримчанина збурила пів світу. Ця хвиля під назвою #FreeSentsov прокотилася й Нью-Йорком.

„У 2018 році, коли Олег Сенцов оголосив голодування у російській в'язниці і почалась глобальна хвиля підтримки українських політв'язнів, був такий період, коли організація „Разом“ щодня протягом трьох місяців, якщо не більше, збиралася і планувала наступні протести, акції, дії“, – зазначила в ході зустрічі добровольчиня організації „Razom for Ukraine“ Марина Приходько.

Українці зустрілися на Мангетені не лише зі звільненням з російської в'язниці політичним в'язнем, а й з символом, за який багато хто боровся тут, виходячи на вуличні акції. Кримчанин відповідав на запитання українською мовою та багато жартував. У голосі відчувалася втома. Лише кілька днів тому він був на економічному форумі в швейцарському Давосі, де, до речі, вперше виступав українською мовою. Зараз О. Сенцов є бажаним гостем та має щільний графік виступів на міжнародних майданчиках.

Громадська позиція привела О. Сенцова в застінки російської тюрми,

цей же стержень притягує й нині увагу не лише українців. Тому його слова чують, і тому діаспора попри жахливу погоду напередодні зустрічі з'їхалася послухати вчорашнього політв'язня. Наводимо ключові заяви О. Сенцова з нью-йоркського виступу (О. Сенцов приїхав до США за запрошенням американської організації „Pen-America“).

Про досвід політв'язня

„Фокус уваги має зміститися з мене. Ув'язнених в Росії за політичними мотивами ще дуже багато. Близько 100 людей у російських тюрмах, понад 300 – у підвалах Донбасу. Їхні умови утримання дуже важкі. Ми мало що знаємо про це. Я завжди починаю з цього питання, тому що це – найважливіше для мене.

З усіма хлопцями, які були зі мною, ми товаришуємо, зустрічаємось. Наш кістяк це – Володимир Балух, Єдем Бекіров, Роман Сущенко (колишні українські політв'язні). Микола Карп'юк заснував громадську організацію для допомоги ув'язненим в Україні, тому що ми в цьому розбираємось. І це важливо. Ми думаємо, що в нас все інакше: ми маємо чесні суди, у нас більш нормальні умови у в'язницях. Це десь там в Росії порушують права ув'язнених, а в нас все нормально. Є така думка, що в тюрмах сидять лише злочинці. Ні, в Україні теж недосконала правоохоронна та судова системи. Дуже багато людей сидить не за свої злочини“.

(Закінчення на стор. 7)

Модераторка Марія Генкін і Олег Сенцов. (Фото: Олена Бленднова)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Мережко обраний віцепрезидентом ПАРЕ

СТРАСБУРГ. – Зимова сесія Парляментської Асамблеї Ради Європи (ПАРЕ) розпочалася 27 січня. У сесії бере участь нова українська делегація, яка пропустила осінні засідання на знак протесту проти повернення Росії до ПАРЕ. Депутат Верховної Ради від владної партії „Слуга народу“ Олександр Мережко обраний віцепрезидентом ПАРЕ. Він – доктор юридичних наук, відомий вчений та фахівець у галузі міжнародного права, голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, має досвід викладання у США, Польщі, Індії, Азербайджані та Вірменії. (*Радіо Свобода*)

■ Обкрадали залізничний транспорт

ЗАПОРІЖЖЯ. – 27 січня Служба безпеки України викрила діяльність злочинної групи, яка підозрюється у розкраданні майна одного з державних підприємств Запоріжжя. Посадовці за попередньою домовленістю з комерційної структурою організували незаконний демонтаж і вивіз устаткування та обладнання державного підприємства, якому завдано збитки в особливо великих розмірах. Правоохоронці затримали чотирьох членів групи під час спроби вивезти з підприємства 16 вагонних колісних пар та чотири вагонних автозцепних пристроїв на загальну суму майже 2.5 млн. грн. (*„Укрінформ“*)

■ Новий Посол Куби в Києві

КИЇВ. – 23 січня новий Посол Куби в Україні Натача Діаз Агілера офіційно заступила на посаду в Києві й передала копії вірчих грамот заступникові Міністра закордонних справ України Сергію Кислиці. С. Кислиця висловив сподівання на зміну позиції Куби в питанні підтримки територіальної цілісності та суверенітету України. Куба неодноразово голосувала проти резолюцій ООН, які засуджують агресію Росії проти України, зокрема дії Кремля в анексованому Криму. (*Міністерство закордонних справ*)

■ Суд змінив запобіжний захід

КИЇВ. – 24 січня Печерський районний суд Києва частково задовольнив клопотання сторони захисту й ухвалив рішення змінити запобіжний захід фігурантці справи про вбивство журналіста Павла Шеремета Яні Дугарь на нічний домашній арешт. За словами свідків, Я. Дугарь 16-18 липня 2016 року перебувала у 66-му військовому шпиталі, у місті Покровськ, Донецької області. Журналіст „Української правди“ П. Шеремет загинув 20 липня 2016 року внаслідок вибуху автомобіля в центрі Києва. Нині серед підозрюваних у причетності до його вбивства – сержант Сил спеціальних операцій Андрій Антоненко, військовий медик Я. Дугарь та добровольчиня Юлія Кузьменко. За висновками поліції, Я. Дугарь за кілька днів до вбивства фотографувала розташування камер спостереження на місці, де вибухнула машина П. Шеремета. (*Радіо Свобода*)

■ Порошенко прибув на допит

КИЇВ. – 24 січня п'ятий Президент України та народний депутат від „Європейської солідарності“ Петро Порошенко прийшов на допит до Державного бюро розслідувань у справі про підписання Мінських домовленостей за часів його президентства. 10 грудня 2019 року в Державному бюро розслідувань підтвердили відкриття кримінального провадження за фактом можливого скоєння державної зради П. Порошенком під час підписання Мінських угод про врегулювання ситуації на Донбасі у 2015 році. Станом на 20 листопада 2019 року таких проваджень було 13. (*Радіо Свобода*)

■ Підприємці отримають кредити

КИЇВ. – Кабінет міністрів 24 січня ухвалив постанову, згідно з якою програма „Доступні кредити для мікро- та малого бізнесу“ діятиме з 1 лютого. Програма державної підтримки мікро- та малого бізнесу дозволить учасникам отримати до 1.5 млн. грн. доступного кредиту під 5, 7 або 9 відс. для створення або розширення власного підприємництва. Також передбачено низку інструментів для забезпечення доступності кредитів. (*„Укрінформ“*)

ЗАЯВА СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ

СКУ занепокоєний недавніми ініціативами, які можуть зашкодити демократії та прозорості в Україні

27 січня Світовий Конгрес Українців видав наступну заяву.

Світовий Конгрес Українців (СКУ) та світова українська діаспора поділяють стурбованість громадянського суспільства у зв'язку з процесами в Україні та кількома запропонованими законопроєктами. Зокрема, занепокоєння викликають:

1. Питання політичного правосуддя

- Світовий Конгрес Українців стурбований останніми новинами у розслідуванні справи резонансного вбивства Павла Шеремета, а також ознаками політичного переслідування лідерів окремих політичних сил в Україні, в тому числі, експрезидента України Петра Порошенка.

Хотіли б ще раз підкреслити важливість дотримання принципів верховенства права та неможливості здійснення політичного правосуддя й тиску на судову гілку влади. Будь-які розслідування мають відбуватися у повній відповідності до норм чинного законодавства, а не скеровуватися політичними рішеннями. Це є першочергові завдання для утвердження міжнародного іміджу України як правової держави, адже кожен громадянин України має право на законний захист і справедливий суд.

- Окремо хотіли б відзначити занепокоєння недавнім призначенням колишнього адвоката Віктора Януковича Олександра Бабікова заступником директора Державного Бюро Розслідувань (ДБР). СКУ поділяє думку значної частини світового українства щодо неприпустимості такого призначення через очевидний конфлікт інтересів О. Бабікова, а також через фактичне нівелювання значення й досягнень Революції Гідності. СКУ сподівається на перегляд рішення щодо цього призначення, закликає провести повторний прозорий конкурс на посаду та оприлюднити повну інформацію про перебіг такого конкурсу, не допускаючи дій і рішень, які нищать репутацію ДБР та викликають стурбованість щодо можливості реваншу антидемократичних сил в Україні.

2. Ініціативи в медіа сфері

- Законопроєкт про боротьбу з дезінформацією, запропонований Міністерством культури, молоді та спорту України: СКУ поділяє занепокоєння асоціацій ЗМІ, громадських організацій з питань свободи ЗМІ, Національного союзу журналістів України, Європейської федерації журналістів та представника ОБСЄ з питань свободи слова в тому, що запропонований законопроєкт передбачає надмірне державне регулювання, контроль та потенційну цензуру в ЗМІ, може створити підґрунтя для

політично вмотивованих маніпуляцій, і негативно вплинути на професійне саморегулювання журналістів. СКУ підкреслює важливість боротьби з дезінформацією, особливо в умовах російської агресії. Однак не можна цього робити за рахунок свободи ЗМІ, впливу держави на медіаконтент та спроб державного регулювання журналістської діяльності у країні.

- Припинення роботи англомовної, арабської та кримськотатарської редакцій Українського телеканалу іномовлення UATV: Сьогодні, коли Україна протистоїть гібридній війні Російської Федерації, втілює в життя євроатлантичні прагнення українського народу та в той же час реформується і модернізується, надзвичайно важливо мати потужну підтримку з боку міжнародної спільноти. Донесення правдивої інформації до якомога більшого кола держав світу, зокрема й через Український телеканал іномовлення UATV англійською, арабською та кримськотатарською мовами, є одним з головних завдань для протидії дезінформації на глобальному рівні. Хоча ми повністю підтримуємо важливу ініціативу створення нового каналу для глядачів на тимчасово окупованих територіях, водночас, це не повинно позиціонуватися як вибір „або іномовлення англійською мовою для міжнародної спільноти, або мовлення для тимчасово окупованих територій“. Це є паралельні вагомі завдання для інформаційної політики держави. Тож СКУ закликає якнайшвидше знайти можливість відновити фінансування роботи англомовної, арабської та кримськотатарської редакцій Українського телеканалу іномовлення UATV та продовжити ефективну стратегію комунікацій про сучасну Україну на глобальному рівні.

3. Інші законодавчі ініціативи

- Законопроєкт щодо земельної реформи в Україні: Світовий Конгрес Українців (СКУ) закликає забезпечити належні консультації, відповідний аналіз і повне дотримання необхідних процедур перед прийняттям пакету законодавства щодо земельної реформи в Україні. СКУ наполягає на необхідності прийняття ретельно підготовлених, збалансованих та справедливих рішень, що спрямовані на розвиток повноправних, ефективних, гідних та дбайливих господарів своєї землі.

Хоча всі вищезазначені процеси стосуються різних сфер життя в Україні, в цілому, вони мають ознаки згортання та гальмування демократичних процесів, і тому потребують нагальної уваги задля того, щоб Україна продовжила рух на шляху якісних реформ та подальшого демократичного розвитку.

(Закінчення на стор. 14)

Зеленський в Ізраїлі...

(Закінчення зі стор. 1)

закликали міжнародну спільноту ніколи не забувати про страшну трагедію.

Разом з іншими провідниками делегацій Президент України В. Зеленський поставив запалену лямпаду до дошки пам'яті з написом українською мовою.

Президенти України та Польщі В. Зеленський та А. Дуда 27 січня обговорили двосторонні відносини під час робочої візити В. Зеленського до Польщі з метою участі у відзначенні 75-річчя визволення нацистського концтабору Авшвіц-Біркенау.

А. Дуда подякував і назвав жестом дружби те, що в Єрусалимі подружжя Зеленських поклало червоно-білі квіти до ділянок монумента „Долина знищених громад“, присвячених пам'яті єврейських громад України та Польщі, знищених під час Голокосту.

Президенти під час зустрічі погодили питання подальшої економічної співпраці.

Президент В. Зеленський підтримав звернення Всеукраїнського конгресу єврейських релігійних

громад до центру пам'яті Голокосту „Яд Вашем“ про присвоєння Митрополитові Андреєві Шептицькому почесного звання Праведника народів світу.

„Ми ніколи не забудемо, що серед 6 млн. жертв Катастрофи європейського єврейства кожен четвертий був з України. Ми ніколи не забудемо жакливі злочини, що сталися у Бабиному Яру, коли нацисти стратили понад 150 тис. невинних“, – сказав В. Зеленський після переговорів з Президентом Польщі А. Дудою в Освенцимі.

Президент України згадав командира танка Т-34 Ігоря Побірченка, який разом з залогою першим розбив браму концтабору Авшвіц, і солдатів ударного батальйону 100-ої Львівської дивізії, які увійшли до табору під керівництвом полтавчанина єврейського походження Анатолія Шапіро та які разом з бійцями 322-ої дивізії Першого українського фронту визволяли табір. Почесного звання Праведника народів світу офіційно удостоєно понад 2,500 українців, хоча тих, хто рятував євреїв, ризикуючи власним життям, було значно більше.

Прес-служба Президента України

НА ТЕМИ ДНЯ

Україна для Козака: нове призначення у Кремлі

Віталій Портников

Президент Росії Володимир Путін 25 січня призначив колишнього віцепрем'єра Дмитра Козака новим заступником голови своєї адміністрації. Посаду нового заступника глави адміністрації запровадили спеціально для нього.

Д. Козак народився 7 листопада 1958 року в селі Бандурово, Кіровоградська область. Відсутність Д. Козака у новому російському уряді породила численні домисли, серед яких головним мотивом було зосередження „українського напрямку“ в російській політиці в руках помічника президента Росії Владислава Суркова.

До останнього часу В. Сурков і Д. Козак формували два паралельні і нібито конкуруючі центри, які відповідали за українські проблеми в оточенні В. Путіна. Саме цей дуалізм, на думку поінформованих спостерігачів, дозволяв двом досвідченим чиновникам вести гру з помічником президента України Андрієм Єрмаком і намагатися заманити Володимира Зеленського в нові і нові путінські пастки.

Д. Козак в цьому дуєті грав особливу роль. Якщо функція В. Суркова – імітація „яструба“, так функція Д. Козака – імітація „голуба“.

У цій ролі Д. Козак досяг успіху не тільки на українському напрямку. 2003 року він майже вмовив Президента Молдови Володимира Вороніна підписати плян придністровського врегулювання, який перетворив би цю країну на російський сателіт і узаконив присутність російських окупаційних військ на її території. 2019 року саме Д. Козак був однією з головних фігур у складній спецоперації, яка привела до переходу влади в Молдові від олігарха Влада Плахотнюка до проросійських сил на чолі з президентом країни Ігорем Додоном. В. Путін не міг не запропонувати Д. Козакові застосувати ці таланти і на українському напрямку.

Відставка Д. Козака могла б означати, що гру закінчено, інтерес до України втрачено, а В. Суркову запропонують зайнятися „державним будівництвом“ на окупованих територіях Донбасу.

Дмитро Козак (зліва) і Володимир Путін. (Радіо Свобода, архівне фото)

Однак сталося прямо протилежне. Перехід Д. Козака до Адміністрації Президента Росії означає, що він потрібен В. Путінові в безпосередній близькості від кабінету глави держави. Це означає ще й те, що питання встановлення контролю над Україною стає одним з головних питань російського транзиту влади.

Д. Козак тепер стане головною фігурою на українському напрямку. Й можна передбачити, як він пропонуватиме укласти всеосяжне врегулювання, яке припинить війну, відновить територіальну цілісність України без Криму, але раз і назавжди поставить крапку на європейських та євроатлантичних перспективах України, перетворить її на сателіт Кремля, а може бути – і на частину нової імперії В. Путіна.

Якщо Д. Козакові вдасться домогтися здійснення цього пляну, в нагороду він отримає одну з найпрестижніших посад в системі російської влади – посаду голови Верховного суду країни і „вічну“ присутність поруч із „вічним“ В. Путіним. Так що новий заступник голови адміністрації президента Росії буде дуже старатися.

Віталій Портников – журналіст і політичний коментатор, оглядач Радіо Свобода.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ В Україні живе понад 37 млн. людей

КИЇВ. – Населення України становить 37 млн. 289 тис. осіб, повідомив Міністер Кабінету міністрів Дмитро Дубілет, презентуючи результати електронного перепису станом на 1 грудня 2019 року. Серед них – 20.01 млн. жінок та 17.28 млн. чоловіків. Дітей віком до 14 років в Україні 5.7 млн., людей у віці від 15 до 24 років – 3.5 млн., від 25 до 54 років – 16.4 млн., від 55 до 64 років – 5.2 млн., від 65 років і старші – 6.2 млн. У Києві мешкає 3.7 млн. людей. Дані перепису не враховують інформацію з окупованого Криму та окупованих частин Донецької й Луганської областей. (Радіо Свобода)

■ Затримали причетних до вбивства Гандзюк

ХЕРСОН. – Співробітники Служби безпеки України, Генеральної прокуратури та поліції 24 січня затримали Ігоря Павловського, колишнього помічника народного депутата Миколи Паламарчука, якого підозрюють у керівництві злочинною організацією та причетності до загибелі активістки Катерини Гандзюк. 31 липня 2018 року на херсонську активістку К. Гандзюк скоїли напад, обливши літром концентрованої сірчаної кислоти. У Болгарії затримали Олексія Москаленка (Левіна), який розшукувався за підозрою у причетності до нападу на активістку. Проведено 35 обшуків, зокрема, у голови Херсонської обласної ради Владислава Мангера та колишнього голови обласної адміністрації Андрія Гордєєва. (BBC)

■ Діє штаб захисту від коронавірусу

КИЇВ. – 24 січня Уряд затвердив плян дій щодо запобігання потрапляння на територію України коронавірусу, який поширюється світом. У Міністерстві охорони здоров'я створено оперативний штаб. Наразі жодних підстав для занепокоєння в Україні немає. Повідомлено про три підозри на коронавірусну інфекцію в Україні. Два випадки не підтвердились. За результатами лабораторного дослідження у цих випадках підтверджено грипу. Діагноза третього випадку триває. Проведена координаційна нарада з усіма службами, які забезпечують контроль при перетині кордону для того, щоб вірус не потрапив на територію України. („Укрінформ“).

■ Презентували фільм про анексію Криму

ЗАПОРІЖЖЯ. – У кіноконцертній залі ім. Олександра Довженка у Запоріжжі 21 січня відбувся показ документальної стрічки „Крим. Нескорений“ проекту Радіо Свобода Крим.Реалії. Як передає кореспондент Радіо Свободи, вхід на показ був вільним: долучитися до перегляду могли всі охочі. „Тема Криму відійшла у нас на другий, а місцями і третій плян. Але ми маємо пам'ятати, що Крим – це Україна. Це злочин Російської Федерації – безпосередня анексія нашої території. Ми маємо постійно підіймати це наверх, постійно ставити це питання на перший плян так само, що Донбас – це Україна, що ми воюємо з Російською Федерацією. Тобто це був їх перший злочин, і не маємо про це забувати“, – розповів ініціатор і організатор показу у Запоріжжі, ветеран війни на Донбасі В'ячеслав Зайцев. 21 січня показ фільму „Крим. Нескорений“ також відбувся у 20 запорізьких школах. Плянується, що впродовж місяця фільм покажуть у всіх школах Запоріжжя. У кіноконцертній залі ім. Довженка також пройшло обговорення документального фільму з глядачами. Своїми спогадами та враженнями поділися присутні у залі вимушені переселенці з Криму. „Спогади дуже важкі. Шість років буде окупації у лютому. І я сподівалася, що перестану через це плакати, але все одно боляче, тяжко, важко. Ці спогади нахлинули. Але живемо далі. Треба нагадувати про Крим. Я дуже рада, що Слава поїхав з цими фільмами по школах, бо дітям теж треба про це казати, щоб вони розуміли, бо на сьогоднішній день в школах Запоріжжя іноді так ідеї „руського миру“ ще проскакують“, – поділилася своїми враженнями присутня на показі фільму кримчанка Наталя. Фільм „Крим. Нескорений“ підготували до другої річниці анексії півострова Росією. Свідки подій розповіли, як частина жителів півострова протестувала проти анексії. (Радіо Свобода)

Віче ухвалило заяву до влади

Представники громадських і політичних організацій на історичному Софійському Майдані. (Фото: Георгій Лук'ячук)

Георгій Лук'ячук

КИЇВ. – 22 січня з нагоди Дня Соборности України на історичному Софійському Майдані відбулось віче, у якому участь взяли відомі політичні і громадські діячі Павло Клімкін, Іван Заєць, Микола Поровський, Олександр Ушинський, Сергій Джердж, активісти і представники „Просвіти“, Конгресу Українських Націоналістів, Української партії, „Соловецького братства“ та „Меморіалу“.

Учасники віча звернулись до вищих державних посадовців з вимогою визнати та святкувати на загальнодержавному рівні 22 січня як День Незалежності і Соборности України.

У заяві зазначено: „Знову чергова спроба новообраної влади домовитися із загарбником, якому потрібен не мир, а повернення України в склад

московської імперії за всяку ціну. Не дивлячись на всі ті поступки (відведення військ із своєї території, видача Москві важливих для засудження її військових злочинів свідків, припинення слідства, вже розпочатих судових процесів та відпускання на волю московських диверсантів, налагодження економічної співпраці із агресором, здача завойованих позицій на міжнародній арені, відмова від виграшних судових процесів проти Москви в Стокгольмському суді), на які нинішня українська влада іде на вимоги Москви, яка ні на які поступки не іде і як бачимо навіть не збирається (окрім нерівноцінного повернення незначної частини військовополонених по обміну). За таких умов єдиною надійною гарантією миру можуть бути тільки сильні і ефективні Збройні Сили України та прискорення процесів до вступу в НАТО!“.

АМЕРИКА | СВІТ

■ Опитування про Трампа і Україну

НЮ-ЙОРК. – Більшості американців все ще важко повірити у версію Президента Дональда Трампа щодо подій, пов'язаних з Україною, які спричинили початок процесу імпичменту. Про це пише International Business Times із посиланням на національне опитування, проведене 22-27 січня університетом Квініпіак. Отримані дані свідчать, що 53 відс. американських виборців вважає, що Д. Трамп говорить неправду щодо України, але 40 відс. опитаних із таким твердженням не згодні. Також, у статті пишуть, що опитування показали, що 54 відс. підтримують обвинувачення Д. Трампа у зловживанні владою та ще 52 відс. опитаних вважають, що президент США перешкодив Конгресові в розслідуванні його дій щодо України. У виданні додають, що більшість американців, а саме 75 відс. опитаних виборців, хочуть, щоб свідки у процесі імпичменту дали свідчення в Сенаті. Посилаючись на слова Мері Снов, аналітика з університету Квініпіак, у статті пишуть, що питання стосовно свідків може викликати запеклі суперечки серед законодавців. М. Снов додала, що серед 75 відс. опитаних американців, які виступають за надання свідчень у Сенаті, майже половину складають республіканські виборці. (*Радіо Свобода*)

■ Дружину дипломата не видали

ВАШІНГТОН. – У серпні 2019 року 19-літній Геррі Дан загинув під колесами авто коло військової бази США в Нортгемптоншайрі, Англія. Автом керувала 42-літня Ені Саколас, дружина американського дипломата, яка їхала неправильно стороною дороги. Вона повернулася до США і відмовилася повертатися до Англії, де її грозить кримінальний суд. Державний Департамент США 24 січня відхилив формальне звернення Об'єднаного Королівства Великобританії на екстрадицію Е. Саколас. Покликаючись на довгоіснуюче домовлення між обома країнами, Держдепартамент вказав, що вона була захищена дипломатичною недоторканністю. (*„Business Insider“*)

■ Суперечка про допомогу Україні

ВАШІНГТОН. – Урядове Бухгальтерське Бюро (GAO), яке має право наглядати за урядовими операціями, видало легальну опінію 16 січня, кажучи, що Адміністрація Президента Дональда Трампа порушила закон, коли затримала 214 млн. дол. допомоги Україні від Департаменту Оборони США в липні 2019 року. Ці гроші були еventуально звільнені у вересні 2019 року. GAO вказало, що ці фонди були затверджені Конгресом і тому адміністрація не мала права стримувати їх, хоч і тимчасово. Бюро Управління і Бюджету (OMB) видало заяву, не погоджуючись з GAO, кажучи, що OMB має право вирішувати, чи гроші видаються згідно з президентськими пріоритетами. Ця справа тепер є в центрі імпичменту Д. Трампа. Палата Представників проголосувала 18 грудня 2019 року за імпичментом у двох пунктах: зловживання владою і блокування Конгресу. Майже всі демократи (крім трьох) голосували за імпичментом, всі республіканці були проти. Судова процедура імпичменту розпочалася 21 січня в Сенаті, де потрібно голосів 67 сенаторів, щоб визнати винних й усунути президента. (*„The Hill“*)

■ Білорусь імпортує нафту з Норвегії

МІНСЬК. – Білорусь розпочала імпортувати нафту з Норвегії 21 січня після того як Росія – її головний постачальник нафти – 1 січня суспендувала доставки нафти через брак поступу в переговорах між обома країнами для зміцнення економічних зв'язків. Білоруська державна нафтова компанія „Вельнефтехім“ закупила 80 тис. тон сирої нафти в Норвегії. Імпорт нафти з джерел дешевих від російських є коштовним для Білорусі, але аналітики вважають, що Президент Олександр Лукашенко хоче вказати Кремлю, що він не погодиться, щоб його країна стала частиною Росії. Москва натискала на Білорусь, щоб вона погодилася на тіснішу економічну інтеграцію з Росією. (*„Associated Press“*)

АНАЛІЗ

Про нищення української мови

Роман Яремійчук

ЛьВІВ. – Вже який рік на сході України точиться війна, яку розпочала Росія, захопивши Крим і почавши справжню воєнну і гібридну агресію проти України. Мета Москви – повернути територію України до складу нової Російської імперії, або знести її різними методами – війною, енергетикою, руйнуванням економіки, експлуатуючи різні проблеми, у тому числі й історичні та мовні.

Днями у мій комп'ютер прорвалася російська пропаганда, де Україну називають зневажливо „Незалежної“, де стверджують, що в Україні все погано, що нас чекає розвал на окремі частини, що без Росії Україна просто перестане існувати. Це і є мрія Росії. Бо там „глаголять“, що Україна є штучно створеною державою, що української мови, як такої, не існує, що наша мова створена поляками і австріяками, всіляко її паплюжать і насміхаються. Цей російський шовінізм ніколи не мав меж.

На сході України він досяг багато. Чому? Українських шкіл ще за царів не було, все державне спілкування здійснювалося російською мовою, майже вся наукова діяльність теж велася російською. Всіма можливими методами переселяли українців на територію, де можна було роздавати безоплатно чужу „земельку“ працюючим хліборобам (в Башкирії і Татарії, Зеленому Клину на Далекому сході, північному Кавказі) або знищували українську інтелігенцію в тюрмах та на засланнях або перекуповували українську шляхту посадами при „дворі“, перетворюючи її в посміховисько або в послухних виконавців „царської волі“.

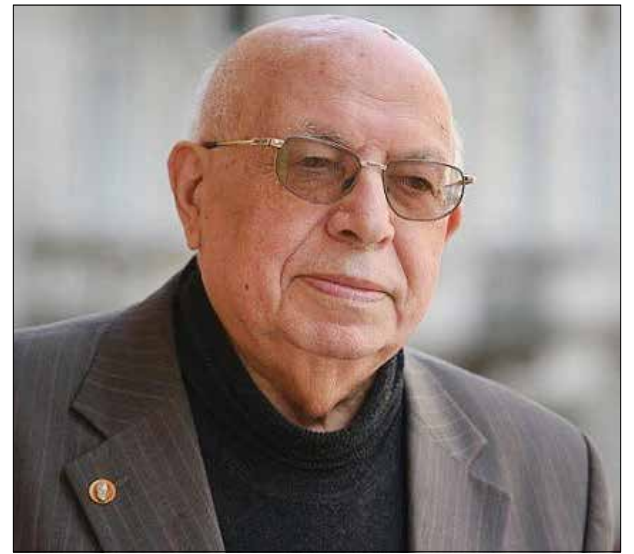
Особливо інтенсивно і трагічно процес знищення всього українського відбувався після жовтневої революції в 1917 році. Будівництво потужних електростанцій, нових заводів і фабрик в Україні потребувало робочої сили і її знаходили, переселяючи сотні тисяч заробітчан з Росії та з інших республік Союзу. Ці заробітчани, змішавшись з місцевим населенням, ставали основою російськомовності.

Процес зросійщення сильно підсилювався після Голодомору 1932-1933 років, коли страшною смертю загинули мільйони українців, а на їх землі переселилися переважно росіяни. Після закінчення Другої світової війни багато офіцерів, особливо з військ НКВД, оселилися на постійне проживання у Києві, в Криму та більшості обласних центрів України. Військові офіцери, відслуживши свою службу, теж дуже часто вибирали собі місце проживання в Україні, не бажаючи повертатися на свою батьківську „Пензенщину“.

Вживання російської мови стало обов'язковим під час навчання в ремісничих училищах, технікумах та вищих школах. Я у свої не повні 14 років у 1950 році став учнем Дрогобицького нафтового технікуму. В моїй групі всі учні були українцями, п'ять були за походженням з Полтавської, Хмельницької та Вінницької областей, решта з західних областей України. Але лише п'ять предметів за чотири роки навчання викладалися українською мовою (українська мова, історія СРСР, математика, фізика і геодезія), решта російською. І ніхто з викладачів не питав нас знаємо ми російську мову чи ні. Мусіли знати, бо нас чекали на роботі „необ'ятні просторства нашої Родіни“ і ми повинні були стати „совецким народом“.

З 1954 по 1959 роки я навчався на гірничо-промисловому (пізніше нафтопромисловому) факультеті Львівського політехнічного інституту. З 25 студентів в групі двоє були білорусами і один росіянин з Кубані. Всі 50 дисциплін, окрім історії КПРС, марксистсько-ленінської філософії та геодезії викладалися російською мовою. Знову була та ж мотивація. Наступав період розподілу на роботу – велику частину наших випускників спрямовували на роботу за межами України, а з Росії направляли на роботу таких же спеціалістів до Львова чи інших міст західної України. Тепер нащадки цих росіян, їхні діти і внуки є жителями України.

У 1970-их роках, наприклад, у Івано-Франківську відкрили п'ять потужних заводів, на яких працювало по 8-10 тис. робітників. На цих заводах вироблялася переважно оборонна продукція і велика

Д-р Роман Яремійчук

кількість робітників теж були спрямовані з російськомовних регіонів. У мене зберігся телефонний довідник тих років і я не пошкодував свого часу, щоби перечитати його по прізвищах. Виявилось, що 70 відс. номерів телефонів були зареєстровані на людей з російськими прізвищами. А тоді домашні телефони могли мати люди з певним суспільним становищем.

У 1970-их роках після трагічної смерті ректора Івано-Франківського інституту нафти і газу Юрія Гагена на посаду ректора присилають аж з Кемерово (Росія) проф. Бориса Тарасова, який не мав ніякого стосунку до нафтової і газової промисловості. Через місяць після його призначення на Вченій раді він оголошує, що всі без винятку дисципліни повинні викладатися лише російською мовою. Частина викладачів, що не погодилася з цим, була звільнена з роботи.

Настала доба незалежності України, але ще довго панувала російська мова у вищій освіті. В часи СРСР в Україні навчалося багато студентів з африканських країн, з Китаю, В'єтнаму, країн Близького Сходу. Цих майбутніх абітурієнтів готували для навчання на підготовчих курсах російською мовою, бо вважалося, що навчання українською мовою буде менш якісним. У цей же час такі ж студенти навчалися у Болгарії, Угорщині, Польщі, Чехії та в державах мовами цих держав, а навчати їх в Україні українською мовою вважалося недоцільним, підкреслюючи другосортність нашої мови.

У радянські часи захист дипломних проєктів, кандидатських і докторських дисертацій проводився лише російською мовою. Але це продовжувалося і в часи незалежності України багато років. Перехід на вживання тут української мови гальмувався при уряді Миколи Азарова. В Кримському національному університеті (ректор Микола Багров) на факультеті української філології майже всі дисципліни викладалися російською мовою, а на юридичному факультеті навчання студентів здійснювалося за навчальними планами і програмами Московського університету ім. Ломоносова. Хіба про це не знали в Києві?

Ще одним способом зросійщення нашого народу була і є преса – газети, журнали. Багато років підряд в газетних кіосках переважна кількість преси, особливо журналів була російською мовою. У 2012 році я жив і працював у Криму, там купити хоч якусь газету українською мовою було неможливо.

Чи про це не знали в Києві? А якщо знали, то чому не реагували?

Приблизно в цей же час я у військовому шпиталі чув розмову, у якій один з хворих, очевидно, офіцер, голосно сказав: „Я ненавиджу чорних, жовтих і хохлів“. Хіба в уряді України не знали про тандем Російського інституту стратегічних досліджень, яким керував відставний генерал-лейтенант Леонід Решетніков, відвертий українофоб і „православний комуніст“, з керівником Центру стратегічних досліджень проблем країн ближнього зарубіжжя Тамарою Гузенковою. Вони просуvalи тези

(Закінчення на стор. 19)

ТОЧКА ЗОРУ

Про мову української діаспори

Марта Госовська,
BBC

Для лінгвістів діаспорна мова – це щось на кшталт скам'янілих викопних решток, які промовисто розповідають про те, якою була мова, скажімо, 100 років тому. Уявіть собі захват палеонтолога, який поміж решток найдавніших медуз знаходить кістяк свійського кота, що перевертає всі наші уявлення про еволюцію і взагалі про те, як влаштований світ. Так от, це ніщо у порівнянні з тим захватом, який відчуває філолог, коли чує, як у мовленні сучасної бостонки чи ньюоркця, нащадка українських емігрантів другої хвилі, звучить „був ходив на закупи“. Це давно минулий час, якого немає в сучасній українській мові.

В нас була колись така форма – двоїна, поруч з множиною та одниною, але відмерла в процесі розвитку мови: „Маю сказати вам дві слові“. І „дивні“ для нефілологічного вуха форми майбутнього часу та наголосів, як от „буду печи тістЕчка“ замість звичного „буду пекти тістечка“. Це живий експонат археологічного мовного музею, якби такий був.

На лекціях з історії української мови ми тільки теоретично уявляли, якою була наша мова на початку ХХ ст.: писаних зразків безліч, але це все схоластика, як пройтись коридорами заплінутого музею. А от почути наживо – мрія кожного лінгвіста. І її напролюд легко здійснити, якщо вдасться потрапити у середовище української діаспори десь у США, Канаді, Аргентині чи Австралії.

Чи вся українська мова, якою розмовляють за кордоном, є таким цінним історичним зразком для лінгвіста? Очевидно, що ні.

Чим далі діаспора територіально від теперішньої України, тим більше шансів, що вона буде більш герметичною і мова-сателіт буде позбавлена контакту із мовою-тілом. Тобто ми матимемо законсервований зразок української мови, якою вона була на момент перерізання пуповини із мовою-тілом.

Так, моя тета Оля, яка емігрувала з України середині 1930-их років і якій я писала листи про своє дитяче життя-буття, не розуміла слова „канікули“, бо в її персональному словнику були лише „вакації“. Мені, малій, не спало б на думку, що таке звичне для мене слово може бути незрозуміле для тітки, яка прекрасно володіє українською мовою і читає „Кобзар“ напам'ять. „Вокзал“ для тети був „двірець“, „аеропорт“ – „летовище“, а „лампа“ – „пляфон“.

Українська мова, як би її не плекали і не оберігали у новому середовищі, буде видозмінюватися і асимілюватися. Можна узяти за приклад зангліщення української мови, чим часто зловживають діаспоряни в англійських країнах. Англійські корені, українські суфікси, префікси і закінчення, трохи наших займенників та прийменників – готово, мовна мішанка подана!

Чим така збірна солянка загрожує нематериковій українській мові? Окрім того, що може розсмішити до сліз, вона ще й створює ілюзію знання української мови.

Нещодавно я мала нагоду переконатися, що третє покоління українських емігрантів вважає, що знає українську мову, але насправді нею не володіє. Я викладала українську мову підліткам з Філадельфії, які приїхали до України на „вакації“ і хотіли ще й при нагоді попрактикуватися в мові.

Ми дуже веселили одне одного, бо розмовляли абсолютно різними українськими: 12-річні хлопці та дівчата розмовляли так, як говорять мої майже столітні тети і вуйки, але ще й щедро присмачують це все англіцизмами й неоангліцизмами, які самі ж і вигадують.

Наприклад, що б мало означати таке: „Шарпно перша будемо даймати в кантіні“? А все дуже просто, якщо ввімкнути логіку і знання англійської мови: „Рівно о першій обідаємо в ідальні“.

Звісно, що соціальні мережі та інтернет роблять свою справу і діаспорна українська мова поступово розгерметизовується завдяки швидкому і легкому доступу до соцмереж та медіа-ресурсів.

Тепер діти, які ніколи не чули й не бачили сучасної української мови вже знають, що таке літні канікули, читають поезію Сергія Жадана і навіть освоїли сучасний молодіжний сленг.

Перше питання, яке я чую від чужоземних колег-лінгвістів: чи росіяни розуміють суржик? А друге: чи у Львові й Херсоні він однаковий?

Спершу мене ці питання спантеличували, бо системних знань про суржик у мене не було, а тепер, провівши поверхневі польові дослідження, можу більш-менш упевнено відповісти, що росіяни суржик розуміють десь так, як і літературну українську мову, а суржик у Львові і суржик у Херсоні – то „дві великі різниці“. Суржик – це явище, якого не слід соромитись, а яке слід досліджувати.

То що ж таке суржик і чим він особливий?

Суржик утворений на основі двох літературних мов – української та російської. Юрій Шевельов, світової слави мовознавець-славіст, вперше почув термін суржик на означення „мішанини мов у східньоукраїнському селі“ від свого студента-харків'янина у 1930-их роках. Суржик тоді і сьогоднішній – то далеко не одне і те ж. І це не лише про якісний склад, адже змінилися пропорції російської та української лексики на користь останньої, а ще й функції, яку він виконує.

У момент свого виникнення суржик мав просте практичне призначення: вихідці із сільської місцевості потрапляли в міста, де мовою спілкування, навчання та кар'єрного зростання була російська мова. Звідси й анекдоти про те, що типовий житель міста в першому поколінні не знає ані літературної російської мови, ані літературної української мови, зате володіє чужоземною – суржи́ком.

Сьогодні все змінилося до невпізнання: суржик все ще залишається мовою помешків'я, але він став і спільною мовою для тих, хто чудово знає літературні варіанти як української, так і російської мов.

Суржи́ком пишуть тексти. Він служить стилістичним інструментом: ефект комічного легко досягнути, якщо вправно інкрустувати навіть найсерйозніший текст реплікою суржи́ку. І цим користуються – вправно і завзято. Ось, наприклад, блогерка Татуса Бо, оголошує про свій творчий вечір: „Любі мої киці і котики. Тут такеоє дєло – у нас намічається прекрасна вечірка для вздрослих з віршами для дітей“.

У соціальних мережах з'являються персонажі, які говорять суржи́ком і завойовують серця тисяч читачів. Суржи́ком пишуть цілі поеми, згадаймо хоча б тексти Леся Подерв'янського, які вже, здається, давно розібрали на цитати.

Попри те, що суржи́ком пишуть, він не має нормативного правопису, тому у всіх текстах мовні одиниці будуть трохи різнитися: наприклад, прелєсть і прелєсть (і ще чимало можливих варіантів), ушов і ушол, епіческа́я і епічіска́я. Різноманітність форм має логічне пояснення: суржик живий і постійно змінюється, нові слова приходять і відходять дуже швидко, навіть є певна мода на цей стиль.

Суржик поволі українізується і зангліщується, і це свідчить про зміну фокусу загалом у суспільстві. Про суржик можна говорити довго, та висновок один – він вартий сотень дисертацій та досліджень. Він може стати зіркою лінгвістичних конференцій, а не лише поганим хлопцем, про якого пишуть у посібниках із чистоти мови.

Піджин – квазімова, яка нікому не є рідною.

Що стається, якщо людям, які говорять різними мовами, доводиться взаємодіяти?

Ви скажете, що вони навчаться мов одне одного. І будете мати рацію. А якщо їм не треба жити на одній території впродовж довгого часу, а просто перетнутись ненадовго, щоб, скажімо, виконати якусь побутову рутинну операцію – купити щось, продати чи обміняти? Не будете ж ви вивчати усі десятки тисяч слів і граматичних конструкцій, якщо, за найсприятливіших умов скористаєтесь словами „я дати риба, тобі, ти дати хутро мені“.

Безглуздо, авжеж? Людина – істота економна у бажанні занурюватись у нові мовні системи: якщо

(Закінчення на стор. 14)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Професори скритикували проєкт газети

НЮ-ЙОРК. – В серпні 2019 року журнал газети „Нью-Йорк Таймс“ розпочав проєкт під назвою „1619 Project“, який розповідає про події через 400 років після того, як в серпні 1619 року приплив до англійських колоній в Америці перший корабель з африканськими рабами. П'ять істориків-професорів з університетів Принстон, Техас Стейт, Бравн і Міського Університету Нью-Йорку написали листа до газети 29 грудня 2019 року, вказуючи на неправильність деяких стверджень в цьому проєкті. Наприклад, проєкт каже, що „однією з головних причин, чому колоністи вирішили проголосити незалежність від Англії було те, що вони хотіли зберегти інституцію рабства“. Також професори вказали, що проєкт „обманно“ представляє погляди Президента Абрагама Лінкольна про расову рівність, тому що він „ігнорує“ задокументовані ствердження А. Лінкольна про Декларацію Незалежності та Конституцію США. У довшій відповіді на цей лист редактор журналу Джек Сілверстайн відмовився виправити „неточності“, вказані професорами. Він підкреслив, що „мета проєкту є переосмислити історію країни, ставлячи наслідки рабства і вклад чорних американців в самому центрі нашого національного наративу“. („The Washington Post“)

■ Будуть безкоштовні легальні послуги

ВАШІНГТОН. – Комітет репортерів за свободу преси повідомив 21 січня, що він розпочинає програму надання безкоштовних легальних послуг журналістам і організаціям, які доставляють новини публіці в стейтах Пенсильванія, Колорадо, Оклахома, Орегон і Тенесі. Головною ціллю програми є допомогти журналістам у писанні розслідувальних статей. Згідно з програмою, адвокат в кожному з цих стейтів допомагатиме в обороні місцевих засобів масової інформації проти легальних погроз і позовів, у доступі до публічних і судових рекордів, перевірці статей перед їхніми публікаціями та в інших легальних послугах. Програма фінансуватиметься з 10 млн. дол. інвестиційного фонду, який маямська Фундація ім. Джана і Джеймса Найтів оголосила минулого року, коли прирекла подвоїти свої зобов'язання для зміцнення місцевої журналістики. („The Philadelphia Inquirer“)

■ Трамп взяв участь в „Марші за життя“

ВАШІНГТОН. – Президент США Дональд Трамп взяв участь 24 січня в „Марші за життя“ біля Капітолію. Ці щорічні марші проти абортів відбуваються від 1974 року після того, як Верховний Суд злегалізував аборти в країні. Дотепер жоден американський президент не брав у них участі, хоча деякі республіканці з них прилучувалися заявивши з підтримкою протестувальників або особисто телефонували організаторам. Минулого року в марші взяв участь Віце-президент Майк Пенс, ставши першим віце-президентом, котрий це зробив. Звертаючись до кількадесяттисячного зібрання, Д. Трамп сказав: „Ми тут з дуже простої причини: захистити право кожної дитини, народженої та ненародженої, на втілення даного їй Богом потенціалу“. Головні політичні партії США є гостро поділені на тему абортів. Всі теперішні кандидати від Демократичної партії підтримують аборти в якійсь мірі. Офіційна платформа партії з 2016 року вперше закликала відкликати заборону федерального фінансування абортів. („BBC“)

■ Чехія відреагувала на протест Москви

ПРАГА. – Президент Чехії Мілош Земан, котрий не раз хвалився своїми близькими відносинами з Кремлем, гостро скритикував протест Москви проти рішення Праги зробити річницю радянського вторгнення 1968 року пам'ятним днем в країні. У інтерв'ю 27 грудня 2019 року М. Земан назвав протест Москви „абсолютним нахабством“. Парламент Чехії схвалив законопроєкт, який президент підписав 31 грудня 2019 року, щоб призначити дату 21 серпня Днем пам'яті жертв вторгнення та окупації військами Варшавського пакту. Міністерство закордонних справ Росії висловила своє „велике розчарування“ цим рішенням. Москва тримала свої війська в Чехословаччині аж до провалу комунізму в 1989 році. Чотири роки пізніше країна мирно розділилася на Чехію і Словаччину. („Radio Free Europe/Radio Liberty“)

Путін не має наміру прощатися

15 січня у посланні Федеральним зборам Президент Росії Володимир Путін запропонував внести ряд поправок до Конституції Росії, зокрема конституційно прописати створення такого органу, як Державна Рада Росії. Для підготування поправок була зформована робоча комісія з 75 осіб. До створеної комісії увійшли не правники, а залежні від уряду артисти, співаки, спортсменці. В. Путін також запропонував перед ухваленням винести поправки одним пакетом на „всенародне голосування“.

Зміна Конституції покликана забезпечити В. Путінові довільне правління. Для цього створюють Державну Раду і змінюють Конституцію. Утворюється ніби нова держава, яка повинна мати й нового президента, незалежно від того, чи він був провідником за старої Конституції. „Всенародне голосування“ має відбутися якнайшвидше – 12 або 26 квітня. За зміни голосуватимуть єдиним пакетом, щоб люди не мали часу їх обмірковувати.

Зміни до Конституції мають на меті легалізацію окупації Криму та подальше розширення „руського міра“, завдяки якому Кремль може спробувати відірвати в Україні південь та схід. Зокрема тепер кандидатом у президенти може бути мешканець Криму, який став частиною Росії.

Ще одна новина – Росія буде застосовувати міжнародне право вибірково, за результатами „розгляду“ своїм Конституційним судом. Раніше кожен мав право звернутися у міждержавні організації з захисту прав і свобод людини, але тепер Росія не зважатиме на рішення цих організацій. Політв'язні відбудуватимуть судові кари без міжнародного розголосу. Фактично Росія відмовляється від участі у Раді Європи й від Європейської конвенції про захист прав людини.

Парламент втратить свою самостійність, коли влада перейде до Державної Ради на чолі з В. Путіним, який матиме повну контролю над парламентом. Призначення членів вищих судів з подання президента позбавить ці суди незалежності.

Запрограмовані згори зміни при надто швидкісному їх впровадженні без громадської та експертної підтримки і широкого обговорення спрямовані на зміцнення диктатури В. Путіна і його оточення. У нинішньому форматі існування Росія приречена рухатися імперським шляхом з усією атрибутикою „національної величч“ й експансії. Під ідеями розширення, поглинання й завоювання за останні 300 років споруджений весь необхідний теоретичний, філософський і культурний фундамент. Окремі дисиденти не беруться до уваги. Та Росія, яку спорудив В. Путін, цілком може його пережити. Просто тому, що вона встигла зачистити осередки протесту всередині й зовні оточила себе гарматами. І в цій новій реальності на Україну чекатимуть нові небезпеки від посилення держави-агресора.

ІСТОРІЯ

Операція „Ліквідація“

Олександр Гаврош

У 2019 році минуло 70 років, як Мукачівська греко-католицька єпархія, що була домінуючою на Закарпатті до Другої світової війни, „саморозпустилася“. У 1949 році офіційно перестала існувати конфесія, яка процвітала три століття і нараховувала в області до 400 громад зі священниками, храмами, монастирями, духовними навчальними та соціальними закладами, великими земельними угіддями.

Як писали комуністичні ідеологи, „долю Церкви вирішили самі віруючі своїм масовим розривом з унією“ (Михайло Болдижар, „Безслав'я“, 1981).

Для зовнішнього світу було створено віртуальну картинку цілком в дусі нинішньої путінської Росії: мовляв, народ сам відмовився від „ворожої“ уніятської Церкви, „прислужниці Ватикану“, і з радістю перейшов під зверхність московського патріарха. Що це було не так, засвідчують численні очевидці та учасники тих подій. Зрештою, понад 120 репресованих греко-католицьких священників (понад третина з усієї кількості, в тому числі все керівництво єпархії) чудово свідчить саме про насильницький характер ліквідації Мукачівської єпархії.

Але останнім цвяхом у труну брехливого безбожного режиму став нещодавній вихід у світ книжки „Ліквідація УГКЦ на Закарпатті у документах комуністичних спецслужб 1944-1949“. 700-сторінковий фоліант детально, буквально тиждень за тижнем описує, як радянська репресивна машина знищувала найбільшу конфесію Закарпаття (православних у краї було менше ніж 20 відс.).

Рішення ухвалювалися вищим керівництвом СРСР та УРСР. Керували ліквідацією Греко-Католицької Церкви вищі чини Міністерства державної безпеки, при якому функціонував спеціальний відділ „О“, що займався релігійними конфесіями. Конкретні посади, імена, дати, вказівки, донесення, звіти з нутришньої самої спецслужби створюють масштабну картину погнання релігійних та людських прав.

Від самого початку Греко-Католицька Церква була визнана ворожою радянському режимові, і дискусія в органах точилася лише про час і методи її ліквідації. У 1946 році таким чином було „возз'єднано“ з московським православ'ям Греко-Католицьку Церкву в Галичині, при цьому всі єпископи були ув'язнені. А через три роки „саморозпустилася“ вже Мукачівська єпархія, яка юридично не належала до Української Греко-Католицької Церкви.

У вересні 1944 року, перед самим вступом Червоної армії на Закарпаття, очільником тутешніх греко-католиків Ватикан призначив 33-річного викладача Ужгородської духовної семінарії о. Теодора Ромжу, якого терміново вислали в єпископи. (Перед тим кілька років в єпархії єпископа не було.) Вибір на Т. Ромжу випав не випадково, адже він не брав участі в політичних процесах, а тому не міг бути звинувачений у пособни-

цтві мадярському режимові, союзникові Гітлера. Окрім того, він навчався в Папському Колегіумі „Руссікум“, готувався стати місіонером в Росії, а тому добре орієнтувався в ситуації в СРСР.

Після звільнення Закарпаття від нацистів Мукачівська єпархія офіційно зайняла нейтральну позицію до політичних процесів в області, мотивуючи свою поведінку тим, що церква в СРСР перебуває поза політикою. Однак, це не стало для неї індульгенцією, бо вже саме підпорядкування Римові переважної більшості закарпатських вірників створювало ідеологічні труднощі для комуністичної влади.

Єпископа та його оточення пробували схилити до львівського варіанту вирішення проблеми – „возз'єднання“. Однак, Т. Ромжа виявився твердим горішком, не дарма готувався до місіонерства в безбожній тоталітарній державі. Він не піддався тискові. Восени 1947 року його вбили, спочатку зімітувавши автокатастрофу, а коли молодий єпископ вижив, йому ввели отруту кураре вже безпосередньо в лікарні.

Після вбивства Т. Ромжі кагебісти взялися за його наступників – колишнього ректора богословської семінарії, каноніка Олександра Хіру, якого Т. Ромжа таємно висвятив у єпископи як свого наступника, та Миколу Мурані, котрого в єпархії проголосили офіційним очільником – капітулярним вікарієм. (Вочевидь, аби відвернути уваги каральних органів від О. Хіри.)

Річні схилиння цих кліриків до співпраці з владою не принесли результату. 10 лютого 1949 року О. Хіру заарештували, а через кілька днів Миколу Мурані нічними розмовами-допитами довели до психічного зриву та спроби самогубства і вивернули в нього підпис під зверненням про „саморозпуск“ Мукачівської єпархії, а самого невдовзі також заарештували.

Кожного священника єпархії окремо було піддано психологічній атаці. У панотців відібрали землю, викидали з парафіяльних будинків на вулицю їхні численні родини з малими дітьми. Не давали влаштуватися на жодну роботу ні їм, ні дружинам. У підсумку – понад 120 священників не витримали жорстокого тиску і погодились перейти в московське православ'я. Ще кілька десятків взагалі зреклись духовного сану. А найбільш затятих та діяльних засуджено на 25 років концтаборів з конфіскацією майна, переважно за політичними статтями. Всім греко-католицьким громадам було відмовлено в офіційній реєстрації і на підставі цього їхні храми віддавали православним або зачиняли.

Як видно з матеріалів советської служби безпеки, вже восени 1949 року почалися підпільні богослужіння священників ліквідованої Мукачівської єпархії, що проводилися таємно по хатах і тривали протягом 40 років, доки у 1989 році влада СРСР офіційно не визнала греко-католиків.

Цікаво, що, згідно з донесенням московської агентури „старі“ право-

(Закінчення на стор. 16)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail advertising@ukrweekly.com
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com
Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.	

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

В бою за летовище

Бій за Донецьке летовище з проросійськими найманцями-вбивцями не вщухав уже 242-ий, як потім виявилось, останній день. Зруйновано старий термінал, остаточно впала диспетчерська вежа, яку до кінця утримували українські бійці. У новому терміналі бої точилися за різні його поверхи: українські захисники утримували перший поверх, а підвал і верхні поверхи вже контролювали вороги.

Летовище трималося на сміливості та мужності 20 „кіборгів”, як називали українських захисників летовища вороги. Обличчя були чорні як у шахтарів, камуфляжі розшматовані, у багатьох перебинтовані руки, ноги, ребра, груди, голови.

Командування прийняв останній у групі офіцер-десантник, старший лейтенант Іванко Зорянич (позивний „Краб”). Маленький на зріст,

худенький.

Хтось передав йому шолом. Він узяв, подивився, покрутив і накинув на голову. „Завелика”, – сказав. Зняв й передав шолом Тарасові Кобзарюкові – побратимові великого росту. Той відразу одягнув. І раптом ... дзень! Ворожа куля зрикошетила від його шолома прямо у висок командирів. А услід пролунав вибух – бойовики підірвали нові поверхи. Стеля у секціях обвалилася, але І. Зорянич цього вже не чув і не бачив.

А Т. Кобзарюк вижив, його контуженого захопили бойовики. Повернувся з полону, організував із добровільцями-десантниками спецоперацію, відкопав у бетонних руїнах шолом і вручив рідній сестрі Героя України І. Зоряничу – Ірині.

Валентин Бугрим,
Київ

Конкурс збагатив учнів

Для освітянської спільноти чудовою новиною стала звістка про проведення Інститутом досліджень української діаспори ім. професора Любомира Винара Національного університету „Острозька академія” Всеукраїнського конкурсу творчих робіт англійською мовою „Видатні постаті закордонного українства”.

Змагання на високому рівні організували та провели директор Інституту проф. Алла Атаманенко та його наукові співробітники д-р Ірина Рибачок та Назар Мартинюк. На розгляд журі було представлено 202 конкурсних роботи з 13 областей України та Києва, з яких 32 здобули перемогу.

Мені радісно, що вихованці рідної для мене Полонської школи є у числі переможців конкурсу. Наша шкільна родина завжди намагається долучитись до цікавих молодіжних проєктів, які

здійснює Інститут досліджень української діаспори. Гарні враження залишили проєкт „Нашого цвіту – по всьому світу”, конкурс „Закордонне українство: вчора, сьогодні, завтра” 2018 і 2019 років, участь у Всеукраїнських молодіжних наукових симпозіумах, де постійно порушуються актуальні питання, що стосуються української діаспори, змістовні виступи працівників Інституту, які завжди радо відгукуються та приїжджають, аби зустрітись із молоддю.

Від імени нашої шкільної родини щиро подяку висловлюємо редакції газети „Свобода”, цікавої та доступної до прочитання, яка допомагає дізнатись більше про увесь український цвіт, розкиданий по світу.

Тетяна Приймак,
вчитель-методист, Полонне,
Хмельницька область

Видали історичну енциклопедію

Ділюся радісною звісткою: видавець Марко Мельник привіз ошатний фоліант про українських звиязців – третій том енциклопедії „Подебрадський полк” Армії УНР, який я створив разом з Віктором Моренцем та Юрієм Юзичем.

У виданні – 504 стор., 320 біографій і фотографій українських борців.

Ось імена трьох героїв: Микола Самойлович з Луганщини – член Центральної Ради, сотник Запорозького полку кінних гайдамаків ім. кошового отамана Костя Гордієнка, командир 2-ої чоти конвою командарма Армії УНР Михайла Омеляновича-Павленка, співак, доктор філософії Українського Вільного Університету; Антін Стефанишин з Прикарпаття – стрілець УСС, хорунжий УГА та Армії УНР, бойовий референт Долинської повітової команди УВО та Стрийської окружної команди УВО, вчитель, поет, драматург; Олександр Стівбуненко-Заїченко з Білої Церкви – повстанський отаман, хорунжий Армії УНР, кооператор, скульптор, учитель, сотник Організації Народної Оборони „Карпатська Січ”.

Роман Коваль,
Київ

Олег Сенцов...

(Закінчення зі стор. 1)

Про Крим та Євромайдан

„Я завжди мав громадянську позицію так само, як і якусь людську. Я поїхав на Майдан, бо це був найважливіший момент для країни. Завжди розумів, що мешкаємо в пострадянській державі, і це треба змінювати. Питання російської анексії дуже сильно розділило кримчан. І в межах родин, і з друзями: чоловік підтримує, дружина підтримує, син – ні. Багато людей російську пропаганду щодо анексії Криму заперечувало, але усі розуміли, що немає сенсу виступати публічно. Росія показала своє жорстоке обличчя, і люди просто боялися. Завдяки Путінові та його агресії люди почали об'єднуватися навколо нашої єдності, символів та навколо нашої мови”.

Про Путіна і перемогу України

„Ми не можемо перемогти військовим шляхом. Це очевидно. Санкції діють, але єдиний шлях – це коли росіяни зможуть розхитати систему зсередини.

Путін хоче сидіти за столом і керувати, але його зараз зробили вигнанцем. Він хоче бути „good guy”, щоб зняли санкції. Тому ми повинні світові розповідати про його наміри, про його дії, його справжнє обличчя”.

Про обмін полоненими та гру Путіна із Зеленським

„Я сподіваюсь, що Президент

Гості Українського народного дому вітають Олега Сенцова. (Фото: Олена Бледнова)

України Володимир Зеленський зрозуміє, що він черпає з відра, в якому немає дна. Росія продовжує арешти українців, а в нас уже відповідного фонду немає. Путін це знає. Він намагається завести Зеленського у русло своїх намірів. Зеленського обрав народ. Його помилка – що він вважає, що може домовитися з Путіним. Адже ця гра не має правил. Це гра з шулером”.

Мета Путіна – руйнація незалежності України

„Мирний договір України і Росії неможливий, тому що мета Путіна – зруйнувати українську незалежність, зробити нас провінцією Росії. У 2014

році в нього не вийшло це зробити напряму за допомогою військової операції. Тому зараз він діє політично, соціальними та економічними способами. Він діє ФСБ-шними засобами, яким ми не маємо піддаватися”.

Кого вважати українцем

„У нас народжена нова українська нація. Не по крові, а по рівню любові до країни. Все одно чи це галичани, українці, кримські татари чи росіяни. Українці – це всі ті, хто хоче захищати Україну”.

Модераторка виступу та одна з членок громадської організації „Разом” Марія Генкін нагадала влучні

слова поета та письменника Сергія Жадана у часи голодування О. Сенцова у в'язниці. „Голодування Олега Сенцова лякає своєю незворотністю. Надто вже нерівні сили в цьому протистоянні – людина, що прагне справедливості, й система, що намагається людину зламати. А ось у те, що людина переможе систему – навряд чи хтось вірить. Хоча в цьому випадку не прогнутись під систему, продовжувати опиратись навіть за умов, коли опір видається утопічним – уже по-своєму перемогти”, – написав С. Жадан у своєму блозі для журналу „Новое Время”.

Ця думка не менш відомого харків'янина гарно пояснює ту народну любов та пильну увагу співвітчизників до О. Сенцова. Людина, яка перемогла російську систему, на шостому році війни на Донбасі вкрай потрібна зараз тим, кому небайдужа незалежність України, тому не дивно, що протягом секції запитань до О. Сенцова лунали досить строкаті запити: як він оцінює політику В. Зеленського, як вистояти у війні з Росією, як дієпора може допомогти Україні, чи вважає він себе режисером, що сталося з Надією Савченко тощо. Як бачимо, питання вкрай широкого тематичного кола. Щодо цього О. Сенцов залишався чесним із собою та з усмішкою на устах відверто відповідав, що не може бути експертом з усього.

Схоже, що О. Сенцов розуміє свою місію та продовжує „лупати свою скелю”: знімає фільми, розповідає про боротьбу України за незалежність та тих українців, яких Росія продовжує утримувати в своїх тюрмах.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

ЗУАДК надіслав святкові дари

ЗУАДК

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – На цьогорічні свята св. Миколай роздав від Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) 1,500 подарунків у Донецькій, Луганській областях, Києві та Харкові дітям у прифронтовій зоні та захисникам батьківщини. Крім солодощів, були подаровані санітарно-гігієнічні засоби, теплі куртки, рукавички, шкарпетки, черевики, футболки, книжки „Кобзар”, словники. Особливо великою була потреба у теплому одязі та санітарно-гігієнічних засобах.

Подарунки були роздані дітям у місті Торецьк, селища Щербинівка, Новгородське, Північне, Залізне, Дружба, Зоряне Донецької області, селищі Станиця-Луганська Луганської області. Також подарунки отримали родини загиблих воїнів Націо-

нальної гвардії у Києві, тяжкопоранені в Київському шпиталі, діти-переселенці у Харкові, діти і воїни в Маріуполі. Старші особи отримали традиційні пакки з продуктами для Святої Вечері.

Такі заходи є особливою подією у житті дітей, у чії домівки попадають снаряди, чії домівки згоріли, родичи загинули. Кожного року ЗУАДК організовує подорожі до західної України на святкування Різдва за проектом „Пізнай свій рідний край”. У цьому році 15 дітей і один супроводжуючий з селища Дружба поїхали до Олександрії (Рівненська область). Подорож тривала від 4 по 12 січня. Маршрут передбачав поїздку автобусом до Костянтинівки, звідти потягом до Києва і увечорі автобусом до Олександрії. У Києві діти провели день в екскурсії по визначних місцях включно до Алеї „Небесної сотні”.

Родини на Волині зустріли дітей з

Пакки привезли у селище Зоряне Донецької області.

радістю і прийняли як рідних, старалися розважити, щоб вони забули напружене життя у своїх селах. Діти ходили на ковзанку та мали екскурсії по визначних місцях Рівного, до історичного Острога, побували у музеях, ходили до церкви, їли кутю, колядували. 14-річні діти в сім'ях, які приймали дітей зі сходу, навчили гостей

допомагати собі і родині. Більшість з них уже працює – миють посуд, печуть піцу, прибирають, продають, доглядають за старшими особами.

Надійшла подяка з Мотопіхотного батальйону 128-ої окремої гірсько-штурмової Закарпатської бригади:

(Закінчення на стор. 16)

Подарунки отримали діти Станиці Луганської.

Обдаровані малята з міста Торецьк Донецької області.

Колядники відвідали „Українське село”

Левко Хмельковський

СОМЕРСЕТ, Нью-Джерзі. – Впродовж святкових днів січня відвідали „Українське село” колядники з Школи українознавства (директор Ярослава Данишук) при Українській православній церкві св. Андрія Первозваного в Савт Бавнд Бруку, Нью-Джерзі, пластуни зі станиці Ньюарк, а з Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Нью-Йорку приїхав костюмований вертеп з Різдвяною програмою.

Мешканці села приєднувалися до співу, а Богдар Кардаш грав на акордеоні.

Колядує Школа українознавства при Українській православній церкві св. Андрія Первозваного в Савт Бавнд Бруку, Нью-Джерзі. (Фото: Левко Хмельковський)

Прийшли з колядою пластуни зі станиці Ньюарк.

Мешканці села співали разом з колядниками Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Нью-Йорку.

УНСоюз святкує 125 років: Фотофакт з історії, 1954

На цій фотографії – делегати на 23-ій Конвенції Українського Народного Союзу зі штату Масачусетс разом із Конгресменом Джаном В. МекКормиком (четвертий праворуч) з Масачусетс, котрий в той час був другим найвищим демократом в Палаті Представників. 23-тя Конвенція УНСоюзу проходила у Вашингтоні в дні 31 травня до 5 червня 1954 року. Дж. МекКормик виголосив промову на конвенції, в якій висловив своє переконання, що Вільний Світ визволить поневолені нації за Залізною Заслоною. Його промову слухали 437 делегатів та 19 членів Головного Уряду УНСоюзу. На конвенції також промовляли сенатори Еверет Дирксен (демократ, Іліной), Ірвінг М. Айвз (республіканець, Нью-Йорк), Гомер Фергасон (республіканець, Мишиген), Пол Г.

Даглес (демократ, Іліной), Віліям Ф. Новленд (республіканець, Каліфорнія), Джозеф В. Мартин, мол. (республіканець, Масачусетс), Томас А. Бирк (демократ, Огайо), Г. Александер Смит (республіканець, Нью-Джерсі) та Джон Ф. Кенеді (демократ, Масачусетс). Промовцями також були конгресмени Майкел А. Фейген (демократ, Огайо), Чарлз Дж. Керстен (республіканець, Висконсин), Джон Р. Піліон (республіканець, Нью-Йорк) і Кенет Б. Кітінг (республіканець, Нью-Йорк).

На веб-сторінці УНСоюзу читачі можуть переглянути фотоархів з історії організації. Фотоархів доповнюється і вдосконалюється. Загляньте сюди: unainc.org/una/the-una-is-125-years-old/.

Колядники привітали Український Народний Союз

ПАРСИПАНІ, Нью-Джерсі. – В часі різдвяних свят Головну Канцелярію відвідували групи молодих колядників, які вітали Український Народний Союз та його працівників колядами та віншуваннями. На фотографіях – (справа) Відділ Українського Музичного Інституту у Випані; (внизу, зліва) осередки Спілки Української Молоді Америки з Випані і Джерзі Ситі, Нью-Джерсі; Станиця Української Скавтської Організації Пласт з Ньюарку, Нью-Джерсі (яка діє при Українському Американському Культурному Центрі у Випані).

UNA ANNIVERSARY EVENT

SUNDAY, FEBRUARY 9, 2020

Event begins at 9:30AM with Divine Liturgy at

Transfiguration of our Lord
Ukrainian Catholic Church
227 N Shamokin Street
Shamokin, PA 17872

AFTER MASS
JOIN US FOR A
MUSICAL PROGRAM
AND LUNCHEON FEATURING

Participating in the Divine Liturgy will be
Dzvin Ukrainian Male Folk Choir and
Kazka Ukrainian Folk Ensemble

Dzvin Ukrainian Male Folk Choir

Kazka Ukrainian Folk Ensemble

Innesa
Tymochko-Dekajlo

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Відкрили виставку в Національному музеї літератури

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – 23 листопада 2019 року в стінах Національного музею літератури України вшанували пам'ять наших співвітчизників, чиї життя трагічно обірвала трагедія Голодомору-геноциду 1932-1933 років.

В рамках музейного проєкту „Розгойдані дзвони пам'яті“ цій події було присвячене відкриття виставки „Янголи сумують“, на якій представлено живопис та графіку художника Валерія Франчука, лауреата Національної премії ім. Тараса Шевченка.

Окрім полотен мистця, експонатами виставки стали підготовлені до друку членами Асоціації для вивчення голодоморів в Україні спогади про Голодомор тих, кому пощастило вижити в ті страшні часи, а також раритетні видання з фондів

(Закінчення на стор. 16)

Учасники благодійно-просвітницької мистецької акції „Свічка пам'яті“. (Фото: Георгій Лук'янчук)

Зустрілися ветерани Народного Руху України

Учасники зборів біля пам'ятника Тарасові Шевченкові в Бережанах. (Фото: Тетяна Будар)

Тетяна Будар

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – 29 грудня 2019 року в краєзнавчому музеї відбулися урочистості з нагоди 30-річчя створення Народного Руху України (НРУ). Вступне слово виголосили старший науковий співробітник музею Надія Голод та голова районної організації

НРУ Ольга Поляк (ведуча дійства). Учасники вшанували молитвою пам'ять Героя України В'ячеслава Чорновола і всіх славних рухівців, котрі відійшли у вічність.

Про буремний період встановлення НРУ на Бережанщині розповіли голова Товариства „Меморіал“, один

(Закінчення на стор. 14)

Вшанували полеглого мінометника

Олександр Вівчарик

КОСТЯНТИНІВКА, Черкаська область. – 16 січня до села приїхали бойові побратими Михайла Дімітрова („Гайдамаки“), який загинув 16 січня 2018 року, захищаючи Україну, щоб вшанувати пам'ять безстрашного воїна на його могилі.

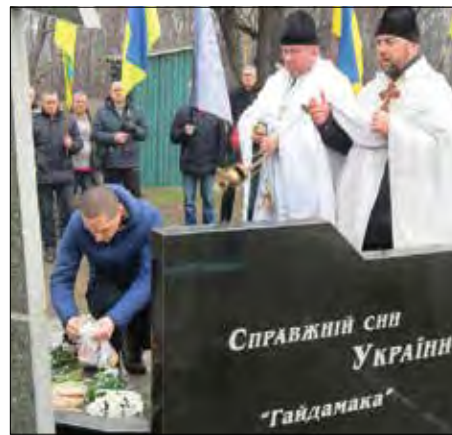
М. Дімітров народився 26 жовтня 1983 року, жив у Смілі на Черкащині, навчався у Національному університеті харчових технологій. На фронті був з 2014 року, воював мінометником Добровольчого українського корпусу „Правий сектор“, обороняв Донецьке летовище.

Михайло Дімітров („Гайдамака“) на війні.

Загинув він біля Авдіївки внаслідок важких поранень, отриманих 16 січня 2018 року, коли разом із побратимом Андрієм Вітвіцьким вони підірвалися на міні-розтяжці. По ньому залишилися дві дочки.

Священики Православної Церкви України о. Михайло Шевчук і о. Богдан Степчук прочитали заупокійну молитву. До могили воїна підійшли побратими, які знають ціну фронтовій дружбі.

Молебень на могилі Михайла Дімітрова. (Фото: Олександр Вівчарик)

Дитячий конкурс йде у світ

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Напередодні Різдва та Нового Року відбулася велика виставка дитячих малюнків, яка завершила конкурс „Щаслива дитина – квітує Україна“, який вже п'ятий рік відбувається у місті. Малюнки прислали 3,428 дітей із 120 населених пунктів України. Усі вони отримали дипломи учасників і подарунок – календар на нинішній рік, ілюстрований їхніми ж роботами. Конкурс і виставка розміщені у приватній галерії „Єлисаветград“ (власники і засновники – родина Цуканових).

Засновники конкурсу звертаються до меценатів, спонсорів, мистців, які надають свої твори для нагород переможцям. Меценати відбирають малюнок, який сподобався найбільше, та нагороджують дитину-автора своїм подарунком.

(Закінчення на стор. 16)

Учасники конкурсу з Драбова на Черкащині. (Фото: галерія „Єлисаветград“)

НАУКА

Доповідь про мир між Україною й Росією

Галина Кришталь

МОНРЕАЛЬ. – 29 грудня 2019 року з Парижу до Монреалю завітав французький історик та богослов російського походження, професор, доктор історичних наук, автор багатьох публікацій, монографій й книг д-р Антуан Аржаковський, який виступив у Монреальському Осередку Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) з доповіддю „Який мир між Україною й Росією?”.

Д-р А. Аржаковський був співзасновником і очільником з 2004 по 2011 рік Інституту Екуменічних Студій Українського Католицького Університету (УКУ). Тепер він працює в Парижі директором з наукових досліджень Коледжу Бернардинів, але не перестає активно діяти задля миру в Україні.

Два роки тому він заснував єдину в своєму роді комісію „Правда, справедливості та встановлення миру між Україною й Росією за посередництва Євросоюзу”, яка об'єднала людей, здатних порушувати складні теми війни та миру. Це міжнародна комісія складається з понад 200 інтелектуалів та церковних провідників, дипломатів, які впродовж двох років працювали над цим проектом. Бернардинський коледж і УКУ є партнерами проекту. В грудні 2019 року був виданий документ, який зібрав всі напрацювання даної комісії.

Д-р А. Аржаковський поділився в

НТШ найважливішими думками цього проекту. Трагедія війни між Росією і Україною – це реальність. Нормандський формат не був відповідним для побудови миру, тож комісія „Правда, справедливості та встановлення миру Україною й Росією за посередництва Євросоюзу” запропонувала свою стратегію. У ній є місце на обговорення складних, а водночас важливих проблем, таких як історія, церковна єдність, демократія та майбутність території Донбасу та Криму.

Річ у тому, що у всіх згаданих питаннях є розбіжності і власне бачення в залежності від того, чи дивитися на них з української, чи з російської сторони. Доповідач поділився зі слухачами аргументами про те, чому важливо мати саме таку логіку і працювати над взаємним примиренням у згаданих питаннях.

Для того, щоб стратегія комісії була більше зрозуміла, А. Аржаковський передав сучасну логіку Росії, Франції, Німеччини і України, тобто членів Нормандського формату. Щодо Росії, то це повністю імперська логіка, яка представляє дійсність на свій манер, виявляючи цілковиту необізнаність з історією. Цю ж логіку підтримує Російська Православна Церква, називаючи себе Третім Римом. Росія підписувала багато різних документів міжнародного права, але насправді діяла супроти цього права. Це треба бачити і засуджувати.

Франції хоче мати добрі відносини з Росією, щоб разом протистояти з одного боку Америці, з другого – Китаєві. На думку професора, це хибна позиція, бо спрямована лише до економічних вигод і часто не зважає на принципи, які лежать в основі Євросоюзу: справедливості, демократії, пошани до людських прав.

А. Аржаковський говорив і про наївну і досить небезпечну позицією Німеччина з запропонованою „формулою Штайнмаєра”.

Щодо України, то є дві позиції: одна з них позиція Петра Порошенка, яка полягала у цілковитому протистоянні агресорові, без можливості дискусій та обговорень. І друга позиція – теперішнього Президента Володимира Зеленського, який якраз в день доповіді провів обмін полоненими між Україною та Росією. З одного боку, це результат перемовин з країною-агресором, але з другого – результат, який досягається шляхом компромісу щодо внутрішньої судової системи і невшанування законодавства власної країни. Жодна з позицій не є до кінця добра. Тому доповідь вважає, що нова стратегія, запропонована комісією, має об'єднати протистояння, регламентування й уяву.

Як розуміти протистояння? Перш за все йдеться про санкції стосовно Росії, визнаючи її відповідальною за війну в Україні. Інша проблема – це контролювання санкцій. Щодо регламентацій, то комісія вважає, що Євросоюз має бути провідником у перего-

ворах між Україною, Росією та Заходом. ЄС впроваджує санкції, але не має голосу в Нормандському форматі. Це може загрожувати поділом Європейського Союзу, чого Володимир Путін хоче. Щоб зробити посередництво ЄС в справі миру в Україні більш дієвим, комісія пропонує провести конференцію на тему миру в Брюсселі, а крім того – створити тимчасову адміністративну структуру ООН, яка буде вислана на Донбас, щоб приготувати поле для майбутнього референдуму (на зразок того, що було в Косово). Опісля це потрібно буде зробити в Криму.

Ця підготовка може забрати декілька років. Було б добре також створити незалежні медіа російською мовою, які будуть подавати об'єктивні новини, що дасть змогу людям Донбасу та Криму отримувати достовірну інформацію, а не черпати її з російських джерел.

Стосовно уяви можна запитати: як можемо уявити мир? Тут треба би було розрізнити державні інтереси і справжні національні інтереси. Щоб захистити ці останні, потрібно працювати з нацією. Потрібно переосмислити історію. Перш за все, створити нові підручники і історіографію, які протиставлятимуться офіційним маніпуляціям В. Путіна. Потрібно також зцілювати рани історичного минулого. Створити підручник про демократію. Це повинно бути спільним завданням країн західної і схід-

(Закінчення на стор. 19)

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

запрошує на презентацію видання

Оксани Ременяки

Кандидатки мистецтвознавства,
завідувачки відділу мистецтва новітніх технологій
Інституту проблем сучасного мистецтва Академії Мистецтв України,
стипендіатки ім. Фулбрайта 2019-2020 рр.

Nigra sed Formosa:

Занурена в печаль, проте прекрасна.

Слідами мандрів ікони Богородиці Холмської

(Київ, видавництво «Фенікс», 2018)

**В суботу, 8 лютого 2020 року,
о 5-й годині по пол.**

в будинку НТШ
63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

Почався конкурс наукових робіт

Ігор Курус

КИЇВ. – 15 січня Фонд Івана Франка розпочав приймати наукові праці на здобуття Міжнародної премії ім. Івана Франка у 2020 році. Обов'язковою умовою участі є заповнення електронної форми. Три примірники наукової праці у друкованому вигляді з автографом автора слід надіслати поштою на адресу Комітету премії (Фонд Івана Франка, вул. Володимирська, 48А, оф. 15, Київ, 01030 Ukraine).

Рекомендувати наукову працю на здобуття премії може академічна установа, заклад вищої освіти України та країн світу, з якими Україна має дипломатичні відносини, або лавреати премії попередніх років. Наукові роботи-претенденти повинні мати міжнародне значення, належати до соціально-гуманітарних дисциплін і ґрунтуватися на засадах наукового осмислення історичних або сучасних процесів у культурі, політиці та суспільному житті України. Монографії мають бути опубліковані у 2017-2019 роках та мати ISBN.

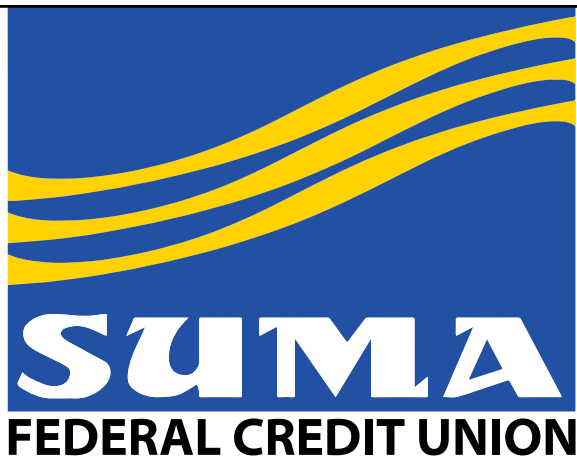
Комітет прийматиме наукові праці до 1 березня 2020 року. З умовами участі у конкурсі на здобуття Міжнародної премії ім. І. Франка можна ознайомитися на

інтернет-сторінці: <http://franko.prize.com.ua/index.php/uk/2016/02/01/600/>.

Міжнародну премію ім. І. Франка присуджують щорічно з 2016 року. Лавреати отримують грошову винагороду (у 2018 і 2019 роках преміальний фонд становив 400 тис. грн.) та золотий знак.

Урочиста церемонія нагородження лавреатів відбувається щороку 27 серпня – у день народження І. Франка на його батьківщині.

У 2016 році премію здобув Верховний Архієпископ-емерит Української Греко-Католицької церкви Любомир Гузар, у 2017 році лавреатами стали професор Віденського університету, президент Міжнародної асоціації українців Міхаель Мозер та академік, почесний професор Львівського національного університету ім. І. Франка Олег Шаблій. У 2018 році нагороджені професорка Українського Католицького Університету (Львів) та Українського Вільного Університету (Мюнхен) Ярослава Мельник та доцент катедри Східноєвропейської історії Гельсінкського університету Йоганнес Ремі. У 2019 році нагороду дістала докторка філології Мілянського університету Марія-Грация Бартоліні (Італія).

Like us on
Facebook

Ваше омріяне житло може стати реальністю

з низьковідсотковою іпотекою від Кредитівки СУМА

Низькі оплати за аплікації

5/5 зі змінною ставкою

3.00%
APR*

30 річний незмінний відсоток

3.75%
APR*

Кредитівка СУМА є банківська установа, яка надає повний спектр фінансових послуг та обслугує наших членів вже понад 50 років

* The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APRs are as low as the rates advertised above. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay. Rates are for qualified borrowers who meet certain criteria. Rates and terms are subject to change without notice. 10% down for first time home-buyer, otherwise 20% down. Membership requirements apply. Other rates and terms are available. Contact the credit union for full loan details.

SUMAFCU NMLS# 527694

Наші філії зручно розташовані для ваших послуг

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Yonkers Branch

Ukrainian Youth Center
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: 914-220-4900, Option 7
Fax: 914-965-1936

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org

Про мову...

(Закінчення зі стор. 5)

є змога обійтись звичним мінімумом, то вона таки обійдеться. І так виникає піджин. Не мова, а квазімова, яка нікому з мовців не є рідною, але успішно виконує свою головну функцію – допомогти порозумітись.

Як відрізнити піджин від власне мови? Непросто. Вчені десятиліттями вивчають піджини, стабільні піджини і жаргони, щоб зрозуміти чому і, головне, як вони виникають і як виглядає їхній життєвий цикл.

Якщо коротко і сухо, то піджин – це структурно спрощений дериват двох мов, із лексичним запасом 1,500-2,000 лексичних одиниць, критична маса яких взята з мови-домінанта.

Важливий момент: початково піджин не є рідним для мовця, тобто це не мова, якою розмовляють у природному середовищі – матір до дитини, дитина до інших дітей, сусід

до сусіда. Це мова, яку провокує нагальна потреба короткочасного порозуміння, без подальшого занурення у спілкування та середовище іншого. У піджині мета і призначення мови порозумітись зведена до максимуму.

Порозумітись, отримати бажане (якщо пощастить) і розійтись у свої власні середовища, де говорять природною мовою. Однак, піджин може стати рідним, як от, наприклад, мова Нової Гвінеї, яка має офіційний статус і, вочевидь, вже тепер носіїв мови, для яких вона є мовою материнською.

Піджин може померти так само несподівано, як і виник, якщо зникне потреба міняти рибу на хутро, чи зміниться політично-економічна дійсність і якась із мов не посяде місце панівної у цьому часопросторі, тим самим витіснивши квазімову на маргінеси, а потім і зовсім – у забуття.

Піджин може й не померти, а стати мовою, якою спілкуються мільярди

людей по всьому світу, яку мільйони вважають рідною. Так, я маю на увазі англійську мову! В середині 1970-их років лінгвісти Мейлі та Баролдт висунули гіпотезу буцімто англійська мова – це піджин старофранцузької, давньоскандинавської та англосаксонської мов.

Ясна річ, баталії точаться й понині і одностайних висновків чекати годі, хоч і в поважному товаристві лінгвістів краще цієї теми не торкатися.

Більшість піджинів, які коли-небудь існували, мають європейську мову-домінанта: англійську, французьку, еспанську та португальську, що, власне, зовсім й не дивно, якщо подивитися на колонізаторське

минуле цих країн.

Спілкування з людьми, з якими не хочеш зростатися мовно і культурно, але з якими доводиться розв'язувати насущні питання, сприяло виникненню мов-комунікаторів.

Піджин – не завжди гра в одні ворота, де мова-домінант є основою, з невеликим вкрапленнями мови-субстрата. Піджини, дуже рідко, але бувають рівноправними і це переважно стосується тих, які мали економічні передумови виникнення – торгові мови, як їх класифікують лінгвісти.

Чи має українська піджини? Ні. Але ми маємо суржик і діаспорну українську мову!

Зустрілися ветерани...

(Закінчення зі стор. 11)

із перших рухівців Іван Головацький (нині), його побратими Іван Здирко, Петро Кузів, Ярослав Хмарний, які організовували перші ризиковані заходи, у тому числі підняття синьо-жовтого прапора на горі Лисоні.

Спогадами поділилися Ольга Шумінська й Володимир Кривко. Ветеранів нагородили грамотами. З художніми точками виступили член „Молодого Руху“ Роксолана Качур і тріо „Вишневий цвіт“.

Учасники подивилися на документальний фільм про перших рухівців-смільців, котрі піднімали синьо-

жовтий прапор на Лисоні – горі Стрілецької слави (автор і режисер фільму Сергій Люшняк), оглянули тематичні виставки краєзнавчого музею та міської бібліотеки до 30-річчя створення НРУ на Бережанщині, поклали квіти до пам'ятника Тарасові Шевченкові й меморіальної дошки В. Чорновола.

СКУ занепокоєний...

(Закінчення зі стор. 2)

„СКУ продовжує моніторинг ситуації та процесів в Україні, активно співпрацюючи з українським урядом, міжнародними організаціями, дипломатичними місіями та всіма представниками громадянського суспільства. У рамках такої співпраці з 28 по

31 січня відбудеться робочий візит до України Першого Віцепрезидента СКУ Стефана Романіва, під час якого будуть проведені консультації з ключовими партнерами з усіх вищенаведених питань. Світове українство і надалі активно долучається до розбудови програми реформ в Україні та готове надавати подальшу підтримку на цьому шляху” – зазначив Президент СКУ Павло Грод.

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: 212-473-3550

**LONG
TERM
ANNUITIES**

4.00%*
9 YEAR

3.75%*
7 YEAR

3.25%*
5 YEAR

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • WWW.UNAINC.ORG

**CALL US
TODAY!**
888-538-2833

*FIRST YEAR RATE
ALL ANNUITY RATES
SUBJECT TO CHANGE
NOT AVAILABLE
IN ALL STATES

INSURING OUR COMMUNITY

125
YEARS

Передплачуйте і читайте „Свободу“

- 127 років на службі діаспорі
- найповніша інформація з життя українських громад в Америці
- електронний архів – www.svoboda-news.com

Відділ передплати: 973-292-9800 дод. 3040

Річна передплата – \$90. Додайте лише \$5 і матимете обидві версії – паперову і електронну

НОВИНИ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

УКУ має ще чотирьох сенаторів

Оксана Левантович

ЛьВІВ. – Прийняли запрошення Українського Католицького Університету (УКУ) долучитися до сенаторського служіння і взяти відповідальність за УКУ чотири нові сенатори: Володимир Лавренчук, Олена Вовк, Тарас Шмагала та Михайло Сало – перший випускник УКУ, який увійшов до складу Сенату.

В. Лавренчук закінчив Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана, з 1982 року працює у банківській сфері. З жовтня 2005 року – голова правління „Райффайзен Банк Аваль“ (після купівлі банку „Аваль“ австрійським „Raiffeisen Bank International“). У 2015 році журнал „Компаньйон“ визнав В. Лавренчука найбільш авторитетним банкіром України.

М. Сало закінчив УКУ, керуючий партнер в компанії „Romexsoft“, був фінансовим директором УКУ та заступником першого проректора УКУ з фінансово-господарських питань. Проходив стажування в

Нові сенатори Українського Католицького Університету (зліва): Володимир Лавренчук, Олена Вовк, Тарас Шмагала, Михайло Сало. (Фото: УКУ)

фінансовому департаменті Університету Сітон Гол, Нью-Джерсі.

О. Вовк має ступінь магістра міжнародного бізнесу та фінансів Колумбійського університету в Нью-Йорку, голова Наглядової ради „Компанії Ензим“, що є провідним українським виробником хлібопекарських дріжджів, член Академічної

ради програми „Key Executive MBA“ Львівської бізнес-школи УКУ.

Т. Шмагала має ступінь бакалавра Університету Вірджинії та ступінь доктора юридичних наук Школи права цього ж університету, відомий адвокат, голова правління Української Католицької Освітньої Фундації в США, старший віце-президент з

питань громадських питань та корпоративних комунікацій корпорації „Eaton“, віце-голова правління „University Circle Inc“.

Головою Сенату УКУ є Борис Гудзяк, президент УКУ, архієпископ і митрополит Філадельфійської архієпархії Української Католицької Церкви США.

УКУ відкриває бакалаврську програму з права

На відкритті бакалаврської програми (зліва): Іван Городиський – директор Школи права УКУ, Тарас Добко – Перший проректор УКУ, Маркіян Ключковський – партнер з „Астерс“, член Дорадчої ради Школи права УКУ, Світлана Хилук – завідувачка катедри теорії права і прав людини УКУ. (Фото: Лесик Урбан)

Анастасія Онопрійчук

ЛьВІВ. – Український Католицький Університет (УКУ) відкриває бакалаврську програму з права, яка триватиме чотири роки і за підсумками якої випускники отримають диплом державного зразка та зможуть продовжити навчання на магістратурі. Перший набір заплановано на 2020 рік.

Над створенням і розробкою бакалаврату тривалий час працювала команда Школи права УКУ разом із правничою спільнотою та міжнародними організаціями.

Керівником програми стане Світлана Хилук – завідувачка катедри теорії права і прав людини УКУ, адвокатка, експертка з юридичних питань, координатора проектів ОБСЕ в Україні, член науково-консультативної ради Конституційного суду України.

Програма покликана дати можливість найкращим випускникам шкіл

здобути в Україні вищу юридичну освіту відповідно до сучасних світових стандартів з урахуванням запитів юридичного ринку. Це передбачає вміння формувати та аргументувати правову позицію, критично аналізувати інформацію з різних джерел, ефективно комунікувати. Але найперше – розуміння правничої професії як інструменту для досягнення спільного блага.

Навчальна програма напрацьована з підтримкою Програми з реформування сектору юстиції „Нове правосуддя“ USAID Ukraine. Генеральним партнером бакалаврату та Школи права УКУ стала найбільша українська юридична фірма „Астерс“.

Нова бакалаврська програма з права стала частиною стратегії УКУ „Університет, який служить“.

У 2019 році УКУ має 10 бакалаврських освітніх програм для студен-

(Закінчення на стор. 16)

Імпреза УКУ в пам'ять героя

Тоня Чундак

ЛьВІВ. – 10 січня український історик та публіцист, професор Українського Католицького Університету (УКУ) Ярослав Грицак відзначав 60-річчя. Побажання щодо подарунку іменинник обрав сам – благодійну пожертву в докторський фонд пам'яті героя „Небесної сотні“, викладача УКУ Богдана Сольчаника.

Б. Сольчаник – молодий поет, науковець і викладач УКУ загинув від кулі снайпера на Майдані Незалежності в Києві 20 лютого 2014 року під час Революції Гідності. У 2016 році УКУ у пам'ять про свого викладача заснував першу для університету стипендію для навчання на докторській програмі УКУ. Завдяки внескам гостей, що прийшли на свято, було зібрано 4,500 дол.

Під час святкування відбулась презентація трьохтомника щоденників та есеїв історика Івана Лисяка-Рудницького, упорядником яких є Я. Грицак. Провадив її перший проректор УКУ Тарас Добко, який ска-

зав: „Для Ярослава Грицака цей науковець був улюбленим, а видання збірника щоденників та двотомника історичних есеїв стало одним із найважливіших його академічних проєктів. Загальним тлом сьогоднішньої події є ще й свято, тема якого близька й для інтелектуальної творчості іменинника: лекція „Бог, Різдво та Beatles“, стаття „Різдвяне“, програма „Різдво з Грицаком“ на Радіо 412“.

Серед присутніх на презентації були Ярослав Глисюк – упорядник і автор коментарів до книжки, редакторка Оксана Дмитерко, яка займалася розшифруванням текстів, та доцентка катедри філології УКУ Дарія Сироїд – літературна редакторка проєкту.

Я. Грицак розповів, що І. Лисяк-Рудницький усе життя намагався бути простим науковцем, який „сидить у кабінеті, пише статті, але йому це не вдавалося – пригоди щоразу знаходили його“. Так, він був

(Закінчення на стор. 16)

Учасники свята (зліва): ректор УКУ о. д-р Богдан Прах, проф. Ярослав Грицак, Олена Джеджора. (Фото: Лесик Урбан)

Дитячий конкурс...

(Закінчення зі стор. 11)

Виставки учасників конкурсу тривають у школах та дитячих виховних закладах Кропивницького. До того ж, галерія, як повідомив Микола Цуканов, популяризує Україну, проводить виставки дитячих малюнків у інших країнах. Нещодавно така виставка завершилась у Марселі, а з 11 січня у рамках Дня культури України відкрилася в Кувейті. Такі виставки побували уже у восьми країнах світу.

Дипломантка конкурсу Віра Безкопильна (15 років) з Драбова на Черкащині, яка малює свою бабусю, розповіла: „Я люблю свою бабусю, бо так сталося, що вона виховує мене, бо немає в мене ні тата, ні мамі. Люди її поважають і люблять“.

Микола Цуканов

Віра Безкопильна. „Моя бабуса“.

ЗУАДК надіслав...

(Закінчення зі стор. 8)

„Дякуємо за солодкі подарунки на свято Святого Миколая! Ми раді, що ваша чуйність надає можливість підвищити бойовий дух військовослужбовцям батальйону, який бере участь у проведенні Операції об'єднаних сил, та відчувати себе потрібними українському народові. Бажаємо Вам, наснаги, успіхів і Божої опіки!“

Написали з Сіверодонецької обласної санаторної школи: „Адміністрація та дитячий колектив школи щиро дякують Вам за солодкі подарунки, за Вашу підтримку та за Ваші щирі і чуйні слова. Нехай Ваша доброта і щедрість повернуться сторицею“.

Озвалося Міське управління освіти військово-цивільної адміністрації міста Торецьк Донецької області: Вклоняємося Вам за небайдужість до

наших дітей, за неоціненний вклад у розвиток благодійності. Подаровані Вами солодощі допомогли дітям та їх батькам відчувати піклування та увагу, казковий святковий настрій. Нехай щиросердна радість дітей буде Вашим оберегом!“

З Маріупольської міської організації Товариства Червоного Хреста України написали: „Ця допомога особливо цінна тим, що далеко від нашої країни живуть люди, які розуміють усі труднощі та проблеми вимушено переселеної особи. Ці люди залишились віч-на-віч з життєвими обставинами, перенесли психологічні та фізичні травми, матеріальні труднощі і тільки допомога таких щедрих, милосердних організацій як Ваша допомогла вижити. Надана підтримка маленьким дітям у вигляді новорічних подарунків, одягу, предметів побуту та гігієни – це неоціненна допомога у скрутний час“.

Зустрілися...

(Закінчення зі стор. 11)

музею Уласа Самчука, Василя Барки, Ігоря Качуровського, Докії Гуменної „Діти Чумацького Шляху“, літературні твори Анатолія Дімарова, Василя Голобородька, „Мор“ Олеся Волі.

У цей же день у музеї відбулася благодійно-просвітницька мистець-

ка акція „Свічка пам'яті“, що її традиційно організовує мистецька агенція Анжеліки Рудницької. До акції долучаються усе нові художники, музиканти, актори, письменники та історики.

Виступили Галина Яблонська, Лариса Руснак і Катерина Степанкова. Пролунав „Реквієм“ композитора Євгена Петриченка та народні псалми у виконанні ансамблю „Sed Contra“.

Народна артистка України Галина Яблонська під час благодійно-просвітницької мистецької акції „Свічка пам'яті“. (Фото: Георгій Лук'ячук)

Операція „Ліквідація“

(Закінчення зі стор. 6)

славні неприхильно ставилися до масового входження в їхні лави колишніх „уніятів“, і розкол між цими великими групами вірників і священників ще довго зберігався в Мукачівській православній єпархії.

Нинішня Мукачівська греко-католицька єпархія за 30 років вільного існування так і не досягнула довоєнного рівня за масштабами та впливовістю. Нині вона вдвічі поступається Московському Патріархатові за кількістю храмів в області. Удар сталінського режиму виявився відчутним назавжди.

Ужгород

Імпреза УКУ...

(Закінчення зі стор. 15)

єдиним українським істориком, якого помістили на обкладинку „The New York Times“, щоправда через те, що опинився свого часу в центрі скандальної історії, став учасником бійки в автобусі. Його щоденники 15 років

лежали закинутими, але тепер є можливість видання цих рукописів. Усього вдалося опрацювати і хронологічно представити 17 щоденників І. Лисяка-Рудницького з роздумами про особисте життя й про історико-політичні обставини.

Після офіційної частини присутні слухали колядування вертепу „Від хати до хати“.

Книгу підготували (зліва): Оксана Дмитерко, Ярослав Глистюк, Дарія Сироїд, ведучий Тарас Добко. (Фото: Лесик Урбан)

УКУ відкриває...

(Закінчення зі стор. 15)

тів, 17 магістерських та дві докторські програми, які мають державну акредитацію та міжнародне визнання в галузі вільних мистецтв, богослов'я, гуманітарних, соціальних і політичних наук, психології, бізнес-освіти, прикладних наук, науки про

здоров'я і право. Університет має 1,800 студентів та 300 викладачів, є членом Міжнародної федерації католицьких університетів, Європейської федерації католицьких університетів, Асоціації розвитку менеджменту Центральної та Східної Європи, Асоціації розвитку балтійського менеджменту та членом ряду міжнародних консорціумів та мереж співпраці.

DNIPRO LLC.

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Українці світу відзначили День Соборності України

День Соборності України урочисто відзначили українські громади багатьох країн світу. Нижче вміщено кілька вісток „Укрінформу“ про такі святкування.

Українці біля пам'ятника Тарасові Шевченкові в Буенос-Айресі (Фото: Посольство України в Аргентині)

АРГЕНТИНА

День Соборності урочисто відзначили 22 січня біля пам'ятника Тарасові Шевченкові в Буенос-Айресі в центральному парку міста „Трес-де-Фебреро“ з участю керівництва та представників українських громадських і молодіжних організацій, Єпископа Української греко-католицької єпархії Покрови Пресвятої Богородиці в Буенос-Айресі Даниїла Козлинського та адміністратора Української автокефальної православної церкви о. Вадима Дробниць, співробітників Посольства України та членів їхніх сімей.

Тимчасова повірена у справах України в Аргентині Маргарита Арістова (вона також виступила з промовою), заступник голови Української центральної репрезентації (УЦР)

Марія Зінько та голова Головної ради УЦР Юрій Іваник поклали квіткову композицію до пам'ятника, після чого учасники зборів виконали державні гимни Аргентини та України. Від імені української громади виступила секретар Союзу Українок в Аргентині Євгенія Литвин.

МОЛДОВА

День Соборності України відзначили 24 січня в Культурно-інформаційному центрі Посольства України в Кишиневі з участю дипломатів, керівників та активістів української громади республіки. Тимчасовий повірений у справах України в Республіці Молдова Володимир Боєчко привітав присутніх зі святом, наголосив на важливості єдності українців та докладання зусиль для реінтегра-

Святкують українці Греції разом з Віктором Ющенком. (Фото: Посольство України в Греції)

У День Соборності в Латвії провели акцію на підтримку кримських татар. (Фото: Ukrainas atbalsta biedriba)

На українському святі в Кишиневі. (Фото: Посольство України в Молдові)

Покладання квітів до пам'ятника Тарасові Шевченкові у Ташкенті. (Фото: Посольство України в Узбекистані)

ції держави в її міжнародно визнаних кордонах.

Директор Української недільної школи ім. Паїсія Величковського Ірина Деркач та її вихованці підготували концертну виставу. В. Боєчко також вручив голові Жіночої громади українок Молдови Валентині Морару державну нагороду України – орден княгині Ольги III ступеня.

ЛАТВІЯ

Товариство підтримки України у День Соборності провело акцію біля пам'ятника Тарасові Шевченкові в центрі Риги. 22 січня, хоч був дощ, мокрий сніг і крижаний вітер, українці зібралися, поклали квіти, запалили свічки в пам'ять тих, хто загинув за Соборну Україну, помолилися за здоров'я тих, хто живий. Активістам, які брали участь у всесвітній благодійній акції „Добре серце“ до дня св. Миколая, започаткованій португальськими українцями, вручили надіслані з Лісбони ляльки-мотанки.

Також відбулася акція на підтримку кримських татар, яких переслідує окупаційна влада Криму. 26 лютого було відзначено День кримського спротиву російській окупації. Святкування Дня Соборності України відбулося в Посольстві України.

ГРЕЦІЯ

Представники української громади та співробітники Посольства

України в Греції разом із членами родин провели 24 січня урочистий захід „United Ukraine-Україна єдина“. Почесним гостем події став третій президент України Віктор Ющенко, який звернувся до учасників зібрання з вітальним словом та поспілкувався з активом української громади.

Громадські об'єднання „Український журавлиний край“, „Берегиня“, „Трембіта“, „Українсько-Грецька думка“ та вихованці шкіл, що діють при них, підготували театралізований виступ „Україна єдина та соборна“. Відбулися тематичні лекції в українських школах, під час яких учні переглянули документальний фільм „Злука. День соборності України“. 26 січня у Посольстві України відбувся урочистий вечір, який організував „Український журавлиний край“.

УЗБЕКИСТАН

Посольство України в Республіці Узбекистан 23 січня з нагоди Дня Соборності України провело урочисте покладання квітів до пам'ятника Тарасові Шевченкові у Ташкенті.

У консульському підрозділі розміщено тематичну фотовиставку, а усі відвідувачі посольства отримали інформаційно-роз'яснювальні матеріали про історію та традиції святкування Дня Соборності України. В українській недільній школі проведено тематичну лекцію, присвячену Дню Соборності України.

ФІЛАТЕЛІЯ

Випустили марки з вишиванками

„Укрпошта“ продовжує випуск серії поштових марок, конвертів і карт-максимумів „Українська вишивка – код нації“, яку розпочато у 2018 році. На марках зображено вишивані сорочки, рушники і хустки з різних областей України, які збережено у Національному центрі народної культури „Музей Івана Гончара“. Марки надруковано на Поліграфічному комбінаті „Україна“ з виготовлення цінних паперів. У перший день обігу марки погашувалися спеціальним штемпелем у Києві.

Сорочка. Волинь.

Сорочка. Черкащина.

Рушник. Полтавщина.

Сорочка. Чернігівська область.

Сорочка. Київщина.

Хустка. Львівщина.

Сорочка. Вінничина.

Сорочка. Чернівецька область.

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
32 Peachtree Rd.
Basking Ridge, NJ 07920
Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

UKRAINIAN SISTERS
THE BEST CARE FOR YOU OR FAMILY MEMBER
24 hours and 7 days per week services
• Compassion
• Kindness
• Responsibility
Ukrainian - American homecare agency
631-764-5388
631-727-2880
Ukrsistersag@gmail.com

Вечорниці Червоної Калини

Вітаємо Дебютанток
Вечорниць Червоної Калини

Презентація о 7:00 годині ввечері
в суботу 8 лютого 2020

Hilton Pearl River, New York

Докладніші інформації:
KalynaDeb.org

Цьогорічні дебютантки обрали подарувати частковий прихід від Вечорниць Червоної Калини на підтримку проекту Українських Американських Ветеранів, а саме на допомогу пораненим українським воїнам.

Катерина Базарко

Гануся Базилевська

Калина Волошин

Катерина Марія
Тимків Ганифін

Оля Єзерська

Соломія Козій

Христя Костів

Алекса Малон

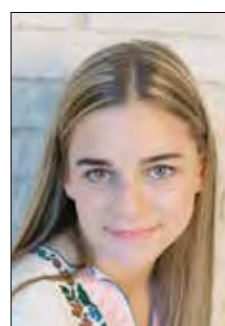
Адріянна Мандзій

Юля Марчук

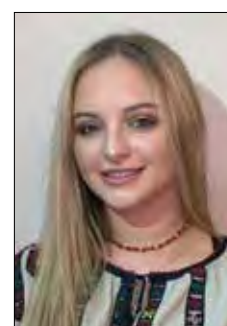
Наталія Єлизабета
Мекмієн

Софія Тетяна
Савчук

Аріянна Поритко
Томсон

Софія Турко

Катерина Анна
Черник

Про нищення...

(Закінчення зі стор. 4)

„ніякої України немає, є лише Мало-росія, а українська державність – це блеф“.

До руйнування нашої держави безпосередньо причетна Російська Православна Церква, вплив якої на велику частину громадян України залишається і досі великим.

Можна лише поспівчувати великій частині росіян, які справді вважають українців лише частиною „великого русского народа“. Ще більше дивують вчені-філологи, які не можуть не знати, що українська і російська мови є мовами різних народів. Для цього треба лише взяти будь-який російсько-український словник і зіставити слова, що починаються з будь-якої букви. Пісні, колядки, щедрівки, приказки є зовсім різними в українців і росіян. Навіть назви сіл в Україні дивують чужинців своїм розмаїттям у порівнянні з російськими Петровками, Степановками.

Ми, українці (і не лише українці), володіємо російською мовою, знаємо історію, мистецтво, поезію і прозу Росії, а росіяни, як правило, не володіють цим самим надбанням інших народів, навіть якщо вони народилися та живуть в середовищі цих народів. Так, за даними перепису в СРСР за 1981 рік 96 відс. узбеків заявили,

що володіють російською мовою і лише 8 відс. росіян, що народилися в Узбекистані, сказали, що володіють узбецькою мовою. Дещо інше співвідношення в Україні, бо 100 відс. українців підтвердили знання російської і лише 30 відс. росіян заявили про знання української мови.

Нашій мові сотні і сотні років, про що свідчать хоча би кубанські народні пісні, а насправді це українські пісні, які збереглися в пам'яті нащадків запорожців, переселених 300 років тому царицею Катериною на Кубань.

Ці уривки зі сказаного ще раз свідчать, що Україні ще довго доведеться захищати свою землю від ненажерливого нащадка російських царів та Леніна-Сталіна-Президента Росії Володимира Путіна. В. Путін сьогодні нагадує озброєного хулігана, який впевнений, що за всі свої витівки йому нічого не буде. Але рано чи пізно час розплати таки настане. Вся його кліка розсиплеться, але до цього часу він може наробити такого лиха, що виправити його буде дуже важко.

Сьогодні Україні треба пережити цю напасть, згуртувавши свій народ і долучивши до нашого захисту світову спільноту.

Роман Яремійчук – доктор технічних наук, професор, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка, Івано-Франківськ.

Доповідь про мир...

(Закінчення зі стор. 12)

ньої Європи. Дуже важливо пов'язати демократію з чеснотами, без яких немає справжньої демократії.

Доповідач зупинився на проблемах Церков, підкреслив роль і завдання Інституту Екуменічних Студій УКУ, який він заснував разом з о. Іваном Дачком. Діалог і взаєморозуміння Церков можливі при умові взаємного прощення.

Д-р А. Аржаковський сказав, що Росія так багато інвестує у пропаганду, бо боїться правди. Друге – мир має ціну, яку не беруть до уваги. ЕС надає велику фінансову допомогу економічним структурам в Україні, щоб подолати корупційні схеми, проте не видає й гроша на проекти миру. Впровадження в життя 36 пропозицій щодо миру, розроблених згаданою комісією, коштуватиме значно менше, ніж один танк. Це великий виклик і на нього треба відповідати вже сьогодні.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
зі смутком повідомляє членів Головного
Уряду, членів 206-го Відділу УНСоюзу,
та всю українську громаду, що 26 грудня 2019 року відійшла у
вічність

св. п.

Ірена Сарахман

(14 жовтня 1928 р. - 26 грудня 2019 р.)

Секретар 206-го Відділу, Woonsocket, RI,
яка займала цю посаду протягом 20 років.

Ірена Сарахман була довголітньою, дуже активною прихильницею
УНСоюзу. Її відданість Українському Народному Союзові
залишиться в пам'яті союзовців назавжди.

Екзекутивний Комітет та все членство УНСоюзу висловлюють щирі
співчуття племінниці Merylene J. Emmett з чоловіком William,
і племіннику Dino Caselli.

Вічна їй пам'ять!

MONUMENTS

Oblast Memorials Co.

PO Box 746, Chester, NY 10918
Tel : 845-469-4247
Custom Designed Quality Monuments
Serving NY/NJ/CT Cemeteries
e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com
web site: www.oblastmemorials.com
BILINGUAL HOME APPOINTMENTS

VARSHAVSKY MONUMENTS

862-812-7086
E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ — МАВЗОЛЕЇ

Великий вибір граніту
Індивідуальний дизайн
Гравірування на граніті
Керамічні фотографії на пам'ятники
Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

Українська Федеральна Кредитова Спілка „Самопоміч“

З великим смутком повідомляємо
кооперативну родину та українську громаду,
що 4 грудня 2019 року відійшов у вічність в Чикаго

св. п. Михайло Р. Кос
Президент Дирекції УФКС „Самопоміч“
Доктор Юридичних Наук,
Полковник корпусу військової резерви,
народжений 30 листопада 1940 року у Львові.
Родина Косів оселилась в 1955 році у Чикаго, Ілліной, після короткого
побуту в Буенос Айресі. Михайло Кос закінчив студії та захистив докторську
дисертацію в ділянці права при Іллінойському Університеті в Урбані,
Ілліной. Михайло Кос був активним членом української громади: спів-
засновник програми українських студій при Іллінойському Університеті;
член Дорадчого Комітету і Ревізійної Ради Єпархії св. Миколая.

Михайло Кос був обраний до Ради Директорів Кредитівки «Самопоміч»
в 1977 році, а в 1996 році члени Дирекції вибрали його Президентом
Дирекції. Його правові й адміністративні здібності стали в пригоді як
провідника Кредитівки і координатора її росту.

Складаємо щирі співчуття дружині Дарії, синам Михайлові
та Маркові з родинами, та ближчій і дальшій родині.

Вічна йому пам'ять.

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

Працюємо для української громади з 1951 року!!!

Вперше купуєте будинок?

Перший внесок тільки

10%

No PMI

Відсоткові ставки від:

3.11% APR*

SRNYFCU NMLS# 699320

***на кредити з фіксованою ставкою**

Наші контакти:

MAIN OFFICE:

108 Second Avenue
New York, NY 10003
Tel: (212) 473-7310
Fax: (212) 473-3251

ASTORIA:

32-01 31ST Avenue
Astoria, NY 11106
Tel: (718) 626-0506
Fax: (718) 626-0458

LINDENHURST:

225 N 4TH Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: (631) 867-5990
Fax: (631) 867-5989

UNIONDALE:

226 Uniondale Avenue
Uniondale, NY 11553
Tel: (516) 565-2393
Fax: (516) 565-2097

KERHONKSON:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: (845) 626-2938
Fax: (845) 626-8636

Безкоштовно: (888) SELF-REL

Електронна пошта: Info@selfrelianceny.org

Вебсайт: www.selfrelianceny.org

* APR as of 8/16/19 listed above. APR based upon a \$350,000 mortgage amount with no application fee and no points. 10% down payment required; 1-4 family owner occupied; no points; no prepayment penalties. Rates may change at any time without prior notice. APR – Annual Percentage Rate is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. APR shown here is based on the interest rates and certain closing costs & does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.